

Eliyahu Hanavi on Har Sinai

Tikkun Lail Shavuos 5777

Young Israel of Woodmere

Rabbi Andrew Sicklick, DDS

Volume 13

2017

1 Chapter 18

- א** וַיְהִי, יָמִים רַבִּים, וַיְדַבֵּר-יְקֹנָק הַיְהוָה אֶל-
אֱלִיָּהוּ, בְּשָׁנָה הַשְּׁלִישִׁית לְאָמֹר: לֵךְ הֲרֵאָה אֶל-
אֲחָאָב, וְאָתְנָה מָטָר עַל-פְּנֵי הָאָדָמָה.
- 1** And it came to pass after many days, that the word
of the LORD came to Elijah, in the third year,
saying: 'Go, show thyself unto Ahab, and I will
send rain upon the land.'
- ב** וַיֵּלֶךְ, אֱלִיָּהוּ, לְהִרְאוֹת, אֶל-אֲחָאָב; וְהָרֶעַב
חָזָק, בְּשִׁמְרוֹן.
- 2** And Elijah went to show himself unto Ahab. And
the famine was sore in Samaria.
- ג** וַיִּקְרָא אֲחָאָב, אֶל-עֹבַדְיָהוּ אֲשֶׁר עַל-הַבַּיִת;
וְעֹבַדְיָהוּ, הָיָה יָרֵא אֶת-יְקֹנָק--מְאֹד.
- 3** And Ahab called Obadiah, who was over the
household.--Now Obadiah feared the LORD
greatly;
- ד** וַיְהִי בַּהֲכָרִית אֵיזֹבֵל, אֶת נְבִיאֵי יְקֹנָק; וַיִּקְח
עֹבַדְיָהוּ מֵאָה נְבִיאִים, וַיַּחְבִּיאֵם חֲמִשִּׁים אִישׁ
בְּמַעְרָה, וַיִּכְלְפֵם, לֶחֶם וּמַיִם.
- 4** for it was so, when Jezebel cut off the prophets of
the LORD, that Obadiah took a hundred prophets,
and hid them fifty in a cave, and fed them with
bread and water.--
- ה** וַיֹּאמֶר אֲחָאָב, אֶל-עֹבַדְיָהוּ, לֵךְ בְּאֶרֶץ אֶל-
כָּל-מַעְיְנֵי הַמַּיִם, וְאֶל כָּל-הַנְּחָלִים; אוּלַי נִמְצָא
חֲצִיר, וַיִּנְחִיָּה סוּס וַפָּרָד, וְלוֹא נִכְרִית, מִהַבְּהֵמָה.
- 5** And Ahab said unto Obadiah: 'Go through the
land, unto all the springs of water, and unto all the
brooks; peradventure we may find grass and save
the horses and mules alive, that we lose not all the
beasts.'
- ו** וַיִּחְלְקוּ לָהֶם אֶת-הָאָרֶץ, לַעֲבֹר-בָּהּ: אֲחָאָב
הָלַךְ בְּדָרֶךְ אַחַד, לְבַדּוֹ, וְעֹבַדְיָהוּ הָלַךְ בְּדָרֶךְ-
אַחַד, לְבַדּוֹ.
- 6** So they divided the land between them to pass
throughout it: Ahab went one way by himself, and
Obadiah went another way by himself.
- ז** וַיְהִי עֹבַדְיָהוּ בְּדָרֶךְ, וַהֲנִיָּה אֱלִיָּהוּ לִקְרָאתוֹ;
וַיִּכְרַהוּ, וַיִּפֹּל עַל-פָּנָיו, וַיֹּאמֶר, הֲאִתָּה זֶה אֲדֹנָי
אֱלִיָּהוּ.
- 7** And as Obadiah was in the way, behold, Elijah
met him; and he knew him, and fell on his face, and
said: 'Is it thou, my lord Elijah?'
- ח** וַיֹּאמֶר לוֹ, אָנִי; לֵךְ אָמַר לְאֲדֹנֶיךָ, הִנֵּה
אֱלִיָּהוּ.
- 8** And he answered him: 'It is I; go, tell thy lord:
Behold, Elijah is here.'
- ט** וַיֹּאמֶר, מָה חָטָאתִי: כִּי-אַתָּה נָתַן אֶת-
עֹבַדְךָ, בְּיַד-אֲחָאָב--לְהַמִּיתָנִי.
- 9** And he said: 'Wherein have I sinned, that thou
wouldest deliver thy servant into the hand of Ahab,
to slay me?'
- י** חֵי יְקֹנָק אֱלֹהֶיךָ, אִם-יִשׁ-גּוֹי וּמַמְלָכָה אֲשֶׁר
לֹא-שָׁלַח אֲדֹנָי שָׁם לְבַקֵּשְׁךָ, וַאֲמָרוּ, אָנִי;
וַהֲשִׁבִיעַ אֶת-הַמַּמְלָכָה וְאֶת-הַגּוֹי, כִּי לֹא
יִמְצָאָכָה.
- 10** As the LORD thy God liveth, there is no nation
or kingdom, whither my lord hath not sent to seek
thee; and when they said: He is not here, he took an
oath of the kingdom and nation, that they found thee
not.
- יא** וְעַתָּה, אַתָּה אָמַר: לֵךְ אָמַר לְאֲדֹנֶיךָ, הִנֵּה
אֱלִיָּהוּ.
- 11** And now thou sayest: Go, tell thy lord: Behold,
Elijah is here.
- יב** וְהִיָּה אָנִי אֵלֶיךָ מֵאַתָּה, וְרוּחַ יְקֹנָק יִשְׂאָדָּךְ עַל
אֲשֶׁר לֹא-אַדָּע, וּבִאתִי לְהַגִּיד לְאֲחָאָב וְלֹא
יִמְצָאָדָּךְ, וַהֲרַגְנִי; וְעֹבַדְךָ יָרֵא אֶת-יְקֹנָק, מִנְּעָרָי.
- 12** And it will come to pass, as soon as I am gone
from thee, that the spirit of the LORD will carry
thee whither I know not; and so when I come and
tell Ahab, and he cannot find thee, he will slay me;
but I thy servant fear the LORD from my youth.
- יג** הֲלֹא-הִגַּדְתָּ לְאֲדֹנָי, אֶת אֲשֶׁר-עָשִׂיתִי, בַּהֲרֹג
- 13** Was it not told my lord what I did when Jezebel

אִיזָבֵל, אֶת נְבִיאֵי יְקֹוֹק; וְאַחֲבָא מִנְבִיאֵי יְקֹוֹק
מֵמָאָה אִישׁ, חֲמִשִּׁים חֲמִשִּׁים אִישׁ בְּמַעְרָה,
וְאָכְלִפְלִם, לֶחֶם וָמַיִם.

slew the prophets of the LORD, how I hid a hundred men of the LORD'S prophets by fifty in a cave, and fed them with bread and water?

יד וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר, לֵךְ אָמַר לְאֲדֹנָיִךְ הַנֵּה
אֵלֶיָּהוּ; וְהִרְגֵנִי. {ס}

14 And now thou sayest: Go, tell thy lord: Behold, Elijah is here; and he will slay me.' {S}

טו וַיֹּאמֶר, אֵלֶיָּהוּ, חֵי יְקֹוֹק צָב-אוֹת, אֲשֶׁר
עֲמַדְתִּי לְפָנָיו: כִּי הַיּוֹם, אֲרָאָה אֵלָיו.

15 And Elijah said: 'As the LORD of hosts liveth, before whom I stand, I will surely show myself unto him to-day.'

טז וַיֵּלֶךְ עֹבַדְיָהוּ לִקְרֹאת אַחָב, וַיִּגַּד-לוֹ; וַיֵּלֶךְ
אַחָב, לִקְרֹאת אֵלֶיָּהוּ.

16 So Obadiah went to meet Ahab, and told him; and Ahab went to meet Elijah.

יז וַיְהִי כִּרְאוֹת אַחָב, אֶת-אֵלֶיָּהוּ; וַיֹּאמֶר
אַחָב אֵלָיו, הֲאֵתָה זֶה עֹכֵר יִשְׂרָאֵל.

17 And it came to pass, when Ahab saw Elijah, that Ahab said unto him: 'Is it thou, thou troubler of Israel?'

יח וַיֹּאמֶר, לֹא עֹכַרְתִּי אֶת-יִשְׂרָאֵל, כִּי אִם-
אֶתָּה, וּבֵית אָבִיךָ--בְּעֲזֹבְכֶם אֶת-מִצְוֹת יְקֹוֹק,
וַתִּלְךְ אַחֲרֵי הַבְּעֲלִים.

18 And he answered: 'I have not troubled Israel; but thou, and thy father's house, in that ye have forsaken the commandments of the LORD, and thou hast followed the Baalim.'

יט וְעַתָּה, שְׁלַח קֹבֵץ אֵלַי אֶת-כָּל-יִשְׂרָאֵל--אֶל-
הַר הַכַּרְמֶל; וְאֶת-נְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת
וְחֲמִשִּׁים, וְנְבִיאֵי הָאֲשֵׁרָה אַרְבַּע מֵאוֹת, אֹכְלֵי
שֶׁלֶחַן אִיזָבֵל.

19 Now therefore send, and gather to me all Israel unto mount Carmel, and the prophets of Baal four hundred and fifty, and the prophets of the Asherah four hundred, that eat at Jezebel's table.'

כ וַיִּשְׁלַח אַחָב, בְּכָל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וַיִּקְבֹּץ אֶת-
הַנְּבִיאִים, אֶל-הַר הַכַּרְמֶל.

20 And Ahab sent unto all the children of Israel, and gathered the prophets together unto mount Carmel.

כא וַיִּגַּשׁ אֵלֶיָּהוּ אֶל-כָּל-הָעָם, וַיֹּאמֶר עַד-מָתַי
אַתֶּם פּוֹסְחִים עַל-שְׁתֵּי הַסַּעֲפִים--אִם-יְקֹוֹק
הָאֱלֹקִים לָכֹו אַחֲרָיו, וְאִם-הַבַּעַל לָכֹו אַחֲרָיו;
וְלֹא-עֲנוּ הָעָם אֹתוֹ, דָּבָר.

21 And Elijah came near unto all the people, and said: 'How long halt ye between two opinions? if the LORD be God, follow Him; but if Baal, follow him.' And the people answered him not a word.

כב וַיֹּאמֶר אֵלֶיָּהוּ, אֶל-הָעָם, אֲנִי נוֹתֵרְתִי נְבִיא
לְיְקֹוֹק, לְבַדִּי; וְנְבִיאֵי הַבַּעַל, אַרְבַּע-מֵאוֹת
וְחֲמִשִּׁים אִישׁ.

22 Then said Elijah unto the people: 'I, even I only, am left a prophet of the LORD; but Baal's prophets are four hundred and fifty men.'

כג וַיִּתְּנוּ-לָנוּ שְׁנַיִם פָּרִים, וַיִּבְחְרוּ לָהֶם הַפָּר
הָאֶחָד וַיִּנְתְּחֵהוּ וַיְשִׂימוּ עַל-הָעֵצִים, וְאֵשׁ, לֹא
יְשִׂימוּ; וְאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת-הַפָּר הָאֶחָד, וְנִתְּתִי עַל-
הָעֵצִים, וְאֵשׁ, לֹא אֲשִׂים.

23 Let them therefore give us two bullocks; and let them choose one bullock for themselves, and cut it in pieces, and lay it on the wood, and put no fire under; and I will dress the other bullock, and lay it on the wood, and put no fire under.

כד וּקְרֹאתֶם בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם, וְאֲנִי אֶקְרָא בְּשֵׁם-
יְקֹוֹק, וְהָיָה הָאֱלֹקִים אֲשֶׁר-יַעֲנֶה בְּאֵשׁ, הוּא
הָאֱלֹקִים; וַיַּעַן כָּל-הָעָם וַיֹּאמְרוּ, טוֹב הַדָּבָר.

24 And call ye on the name of your god, and I will call on the name of the LORD; and the God that answereth by fire, let him be God.' And all the people answered and said: 'It is well spoken.'

כה וַיֹּאמֶר אֵלֶיָּהוּ לְנְבִיאֵי הַבַּעַל, בַּחֲרוּ לָכֶם
הַפָּר הָאֶחָד וְעֲשׂוּ רֵאשֹׁנָה, כִּי אַתֶּם, הַרְבִּיִם;
וּקְרֹאוּ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם, וְאֵשׁ לֹא תִשְׂיִמוּ.

25 And Elijah said unto the prophets of Baal: 'Choose you one bullock for yourselves, and dress it first; for ye are many; and call on the name of your god, but put no fire under.'

כו וַיִּקְחוּ אֶת-הַפָּר אֲשֶׁר-נָתַן לָהֶם, וַיַּעֲשׂוּ,
וַיִּקְרְאוּ בְשֵׁם-הַבַּעַל מִהַבֹּקֶר וְעַד-הַצֹּהָרִים
לֵאמֹר הַבַּעַל עֲנֵנוּ, וְאִין קוֹל וְאִין עֲנָה; וַיִּפְסְחוּ,
עַל-הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר עָשָׂה.

26 And they took the bullock which was given them, and they dressed it, and called on the name of Baal from morning even until noon, saying: 'O Baal, answer us.' But there was no voice, nor any that answered. And they danced in halting wise about the altar which was made.

כז וַיְהִי בַצֹּהָרִים וַיְהִתֵּל בָּהֶם אֱלֹהֵהוּ, וַיֹּאמֶר
קְרָאוּ בְקוֹל-גְּדוֹל כִּי-אֱלֹהִים הוּא--כִּי שִׁיחַ וְכִי-
שִׁיג לוֹ, וְכִי-דָרַךְ לוֹ; אוֹלֵי יִשׁוּ הוּא, וַיִּקְרָץ.

27 And it came to pass at noon, that Elijah mocked them, and said: 'Cry aloud; for he is a god; either he is musing, or he is gone aside, or he is in a journey, or peradventure he sleepeth, and must be awaked.'

כח וַיִּקְרְאוּ, בְּקוֹל גְּדוֹל, וַיִּתְגַּדְּדוּ כַּמְשֹׁפֵטִים,
בַּחֲרָבוֹת וּבַרְמָחִים--עַד-שֹׁפָד-דָּם, עֲלֵיהֶם.

28 And they cried aloud, and cut themselves after their manner with swords and lances, till the blood gushed out upon them.

כט וַיְהִי, כַּעֲבַר הַצֹּהָרִים, וַיִּתְנַבְּאוּ, עַד לַעֲלוֹת
הַמִּנְחָה; וְאִין-קוֹל וְאִין-עֲנָה, וְאִין קוֹשֵׁב.

29 And it was so, when midday was past, that they prophesied until the time of the offering of the evening offering; but their was neither voice, nor any to answer, nor any that regarded.

ל וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵהוּ לְכָל-הָעָם גִּשׁוּ אֵלַי, וַיִּגָּשׁוּ כָל-
הָעָם אֵלָיו; וַיִּרְפֵּא אֶת-מִזְבֵּחַ יְקֹוֹק, הַהָרוּס.

30 And Elijah said unto all the people: 'Come near unto me'; and all the people came near unto him. And he repaired the altar of the LORD that was thrown down.

לא וַיִּקַּח אֱלֹהֵהוּ, שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה אַבְנִים, כַּמִּסְפָּר,
שְׁבַטֵי בְנֵי-יִעֲקֹב--אֲשֶׁר הָיָה דָּבָר-יְקֹוֹק אֵלָיו
לֵאמֹר, יִשְׂרָאֵל יְהִי שְׁמִךְ.

31 And Elijah took twelve stones, according to the number of the tribes of the sons of Jacob, unto whom the word of the LORD came, saying: 'Israel shall be thy name.'

לב וַיִּבְנֶה אֶת-הָאֲבָנִים מִזְבֵּחַ, בְּשֵׁם יְקֹוֹק;
וַיַּעַשׂ תְּעֵלָה, כְּבֵית סֹאתִים זָרַע, סָבִיב, לַמִּזְבֵּחַ.

32 And with the stones he built an altar in the name of the LORD; and he made a trench about the altar, as great as would contain two measures of seed.

לג וַיַּעֲרֹךְ, אֶת-הָעֵצִים; וַיִּנְתַּח, אֶת-הַפָּר, וַיִּשֶׂם,
עַל-הָעֵצִים.

33 And he put the wood in order, and cut the bullock in pieces, and laid it on the wood.

לד וַיֹּאמֶר, מָלְאוּ אַרְבַּעָה כַּדִּים מַיִם, וַיִּצְקוּ
עַל-הָעֵלָה, וְעַל-הָעֵצִים; וַיֹּאמֶר שְׁנוֹ וַיִּשְׁנוּ,
וַיֹּאמֶר שְׁלֹשׁוֹ וַיִּשְׁלֹשׁוּ.

34 And he said: 'Fill four jars with water, and pour it on the burnt-offering, and on the wood.' And he said: 'Do it the second time'; and they did it the second time. And he said: 'Do it the third time'; and they did it the third time.

לה וַיִּלְכוּ הַמַּיִם, סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ; וְגַם אֶת-
הַתְּעֵלָה, מָלֵא-מַיִם.

35 And the water ran round about the altar; and he filled the trench also with water.

לו וַיְהִי בַעֲלוֹת הַמִּנְחָה, וַיִּגָּשׁ אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא
וַיֹּאמֶר, יְקֹוֹק אֱלֹקֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וַיִּשְׂרָאֵל,
הַיּוֹם יוֹדַע כִּי-אַתָּה אֱלֹקִים בְּיִשְׂרָאֵל וְאֲנִי
עַבְדְּךָ; וּבַדְּבָרֶיךָ (וּבְדַבְּרֶךָ) עָשִׂיתִי, אֶת כָּל-
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה.

36 And it came to pass at the time of the offering of the evening offering, that Elijah the prophet came near, and said: 'O LORD, the God of Abraham, of Isaac, and of Israel, let it be known this day that Thou art God in Israel, and that I am Thy servant, and that I have done all these things at Thy word.'

לז עֲנֵנִי יְקֹוֹק, עֲנֵנִי, וַיִּדְעוּ הָעָם הַזֶּה, כִּי-אַתָּה
יְקֹוֹק הָאֱלֹקִים; וְאַתָּה הִסַּבְתָּ אֶת-לִבָּם,
אֲחֲרָנִית.

37 Hear me, O LORD, hear me, that this people may know that Thou, LORD, art God, for Thou didst turn their heart backward.'

- לח** ותפל אש-יקוק, ותאכל את-העלה ואת-העצים, ואת-האבנים, ואת-העפר; ואת-המים אשר-בתעלה, לחכה.
- לט** וירא, כל-העם, ויפלו, על-פניהם; ויאמרו-יקוק הוא האלקים, יקוק הוא האלקים.
- מ** ויאמר אליהו להם תפשו את-נביאי הבעל, איש אל-ימלט מהם--ויתפשו; ויורדו אליהו אל-נחל קישון, וישחטם שם.
- מא** ויאמר אליהו לאחאב, עלה אכל ושתה: כי-קול, המון הגשם.
- מב** ויעלה אחאב, לאכל ולשתות; ואלהו עלה אל-ראש הכרמל, ויגהר ארצה, וישם פניו, בין ברקו.
- מג** ויאמר אל-נערו, עלה-נא הבט דרך-ים, ויעל ויבט, ויאמר אין מאומה; ויאמר, שב שבע פעמים.
- מד** ויהי, בשבעית, ויאמר הגה-עב קטנה ככף-איש, עלה מים; ויאמר, עלה אומר אל-אחאב אסר ורד, ולא יעצרכה, הגשם.
- מה** ויהי עד-כה ועד-כה, והשמים התקדדו עבים ורוח, ויהי, גשם גדול; וירכב אחאב, וילך יזרעאלה.
- מו** ויד-יקוק, היתה אל-אליהו, וישנס, מתניו; וירץ לפני אחאב, עד-באכה יזרעאלה.
- 38** Then the fire of the LORD fell, and consumed the burnt-offering, and the wood, and the stones, and the dust, and licked up the water that was in the trench.
- 39** And when all the people saw it, they fell on their faces; and they said: 'The LORD, He is God; the LORD, He is God.'
- 40** And Elijah said unto them: 'Take the prophets of Baal; let not one of them escape.' And they took them; and Elijah brought them down to the brook Kishon, and slew them there.
- 41** And Elijah said unto Ahab: 'Get thee up, eat and drink; for there is the sound of abundance of rain.'
- 42** So Ahab went up to eat and to drink. And Elijah went up to the top of Carmel; and he bowed himself down upon the earth, and put his face between his knees.
- 43** And he said to his servant: 'Go up now, look toward the sea.' And he went up, and looked, and said: 'There is nothing.' And he said: 'Go again seven times.'
- 44** And it came to pass at the seventh time, that he said: 'Behold, there ariseth a cloud out of the sea, as small as a man's hand.' And he said: 'Go up, say unto Ahab: Make ready thy chariot, and get thee down, that the rain stop thee not.'
- 45** And it came to pass in a little while, that the heaven grew black with clouds and wind, and there was a great rain. And Ahab rode, and went to Jezreel.
- 46** And the hand of the LORD was on Elijah; and he girded up his loins, and ran before Ahab to the entrance of Jezreel.

1 Chapter 19

- א** ויגד אחאב לאיזבל, את כל-אשר עשה אליהו, ואת כל-אשר הרג את-כל-הנביאים, בחרב.
- ב** ותשלח איזבל מלאך, אל-אליהו לאמר: כה-יעשוון אלהים, וכה יוספון, כי-כעת מחר אשים את-נפשך, כנפש אחד מהם.
- ג** וירא, ויקם וילך אל-נפשו, ויבא, באר שבע אשר ליהודה; וינח את-נערו, שם.
- 1** And Ahab told Jezebel all that Elijah had done, and withal how he had slain all the prophets with the sword.
- 2** Then Jezebel sent a messenger unto Elijah, saying: 'So let the gods do [to me], and more also, if I make not thy life as the life of one of them by tomorrow about this time.'
- 3** And when he saw that, he arose, and went for his life, and came to Beer-sheba, which belongeth to Judah, and left his servant there.

ד והוא-הלך במדבר, דרך יום, ויבא, וישב תחת רתם אחת (אחד); וישאל את-נפשו, למות, ויאמר רב עתה יקוק קח נפשי, כי-לא-טוב אנכי מאבתי.

4 But he himself went a day's journey into the wilderness, and came and sat down under a broom-tree; and he requested for himself that he might die; and said: 'It is enough; now, O LORD, take away my life; for I am not better than my fathers.'

ה וישכב, וישן, תחת, רתם אחד; והנה-זה מלאך נגע בו, ויאמר לו קום אכול.

5 And he lay down and slept under a broom-tree; and, behold, an angel touched him, and said unto him: 'Arise and eat.'

ו ויבט, והנה מראשיתו עגת רצפים וצפחת מים; ויאכל וישת, וישב וישכב.

6 And he looked, and, behold, there was at his head a cake baked on the hot stones, and a cruse of water. And he did eat and drink, and laid him down again.

ז וישב מלאך יקוק שנית ונגע-בו, ויאמר קום אכל: כי רב ממך, הדרך.

7 And the angel of the LORD came again the second time, and touched him, and said: 'Arise and eat; because the journey is too great for thee.'

ח ויקם, ויאכל וישת; וילך בלח האכילה ההיא, ארבעים יום וארבעים לילה, עד הר האלקים, חרב.

8 And he arose, and did eat and drink, and went in the strength of that meal forty days and forty nights unto Horeb the mount of God.

ט ויבא-שם אל-המערה, וילן שם; והנה דבר-יקוק, אליו, ויאמר לו, מה-לך פה אליהו.

9 And he came thither unto a cave, and lodged there; and, behold, the word of the LORD came to him, and He said unto him: 'What doest thou here, Elijah?'

י ויאמר קנא קנאתי ליקוק אלקי צב-אות, כי-עזבו בריתך בני ישראל--את-מזבחתך הרסו, ואת-נביאיך הרגו בחרב; ואותר אני לבדי, ויבקשו את-נפשי לקחתה.

10 And he said: 'I have been very jealous for the LORD, the God of hosts; for the children of Israel have forsaken Thy covenant, thrown down Thine altars, and slain Thy prophets with the sword; and I, even I only, am left; and they seek my life, to take it away.'

יא ויאמר, צא ועמדת בהר לפני יקוק, והנה יקוק עבר ורוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשב שלעים לפני יקוק, לא ברוח יקוק; ואחר הרוח רעש, לא ברעש יקוק.

11 And He said: 'Go forth, and stand upon the mount before the LORD.' And, behold, the LORD passed by, and a great and strong wind rent the mountains, and broke in pieces the rocks before the LORD; but the LORD was not in the wind; and after the wind an earthquake; but the LORD was not in the earthquake;

יב ואחר הרעש אש, לא באש יקוק; ואחר האש, קול דממה דקה.

12 and after the earthquake a fire; but the LORD was not in the fire; and after the fire a still small voice.

יג ויהי כשמע אליהו, וילט פניו באדרתו, ויצא, ויעמד פתח המערה; והנה אליו, קול, ויאמר, מה-לך פה אליהו.

13 And it was so, when Elijah heard it, that he wrapped his face in his mantle, and went out, and stood in the entrance of the cave. And, behold, there came a voice unto him, and said: 'What doest thou here, Elijah?'

יד ויאמר קנא קנאתי ליקוק אלקי צב-אות, כי-עזבו בריתך בני ישראל--את-מזבחתך הרסו, ואת-נביאיך הרגו בחרב; ואותר אני לבדי, ויבקשו את-נפשי לקחתה. {ס}

14 And he said: 'I have been very jealous for the LORD, the God of hosts; for the children of Israel have forsaken Thy covenant, thrown down Thine altars, and slain Thy prophets with the sword; and I, even I only, am left; and they seek my life, to take it away.' {S}

טו וַיֹּאמֶר יְקֹנֵק אֵלָיו, לֵךְ שׁוּב לְדֶרֶךְ דָּם מִדְּבָרָה דְּמִשְׁק; וּבֵאתָ, וּמְשַׁחְתָּ אֶת-חֲזָאֵל לְמֶלֶךְ--עַל-אַרָם.

15 And the LORD said unto him: 'Go, return on thy way to the wilderness of Damascus; and when thou comest, thou shalt anoint Hazael to be king over Aram;

טז וְאֵת יְהוּא בֶן-נִמְשִׁי, תִּמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל; וְאֶת-אֵלִישָׁע בֶּן-שָׁפְט מֵאֲבֵל מְחוּלָה, תִּמְשַׁח לְנָבִיא תַּחְתֶּיךָ.

16 and Jehu the son of Nimshi shalt thou anoint to be king over Israel; and Elisha the son of Shaphat of Abel-meholah shalt thou anoint to be prophet in thy room.

יז וְהָיָה, הַנִּמְלָט מִחֶרֶב חֲזָאֵל--יָמִית יְהוּא; וְהַנִּמְלָט מִחֶרֶב יְהוּא, יָמִית אֵלִישָׁע.

17 And it shall come to pass, that him that escapeth from the sword of Hazael shall Jehu slay; and him that escapeth from the sword of Jehu shall Elisha slay.

יח וְהִשְׁאַרְתִּי בְיִשְׂרָאֵל, שִׁבְעַת אֲלָפִים: כָּל-הַבְּרַכִּים, אֲשֶׁר לֹא-כָרְעוּ לְבַעַל, וְכָל-הַפִּה, אֲשֶׁר לֹא-נָשַׁק לוֹ.

18 Yet will I leave seven thousand in Israel, all the knees which have not bowed unto Baal, and every mouth which hath not kissed him.'

יט וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם וַיִּמְצָא אֶת-אֵלִישָׁע בֶּן-שָׁפְט, וְהוּא חֹרֵשׁ, שְׁנַיִם-עֶשֶׂר צְמֹדִים לִפְנָיו, וְהוּא בְּשֵׁנִים הָעֹשֶׂר; וַיַּעֲבֵר אֵלָיו וַיִּשְׁלַךְ אֶדְרֵתוֹ אֵלָיו.

19 So he departed thence, and found Elisha the son of Shaphat, who was plowing, with twelve yoke of oxen before him, and he with the twelfth; and Elijah passed over unto him, and cast his mantle upon him.

כ וַיַּעֲזֹב אֶת-הַבָּקָר, וַיִּרְץ אַחֲרָי אֵלָיו, וַיֹּאמֶר אֲשֶׁקֶה-נָּא לְאָבִי וּלְאִמִּי, וְאַלְכָה אַחֲרֶיךָ; וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ שׁוּב, כִּי מָה-עָשִׂיתִי לָךְ.

20 And he left the oxen, and ran after Elijah, and said: 'Let me, I pray thee, kiss my father and my mother, and then I will follow thee.' And he said unto him: 'Go back; for what have I done to thee?'

כא וַיָּשָׁב מֵאַחֲרָיו וַיִּקַּח אֶת-צִמּוֹד הַבָּקָר וַיִּזְבְּחֵהוּ, וּבְכָלִי הַבָּקָר בִּשְׁלֵם הַבָּשָׂר, וַיִּתֵּן לָעָם, וַיֵּאָכְלוּ; וַיִּקָּם, וַיֵּלֶךְ אַחֲרָי אֵלָיו--וַיִּשְׁרָתֵהוּ. {פ}

21 And he returned from following him, and took the yoke of oxen, and slew them, and boiled their flesh with the instruments of the oxen, and gave unto the people, and they did eat. Then he arose, and went after Elijah, and ministered unto him. {P}

Chapter 33

יב וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-יְקֹנֵק, רְאֵה אֶתְּהָ אִמְרָ אֵלָי הַעַל אֶת-הָעָם הַזֶּה, וְאֶתְּהָ לֹא הוֹדַעְתִּנִּי, אֶת אֲשֶׁר-תִּשְׁלַח עִמִּי; וְאֶתְּהָ אִמְרָתְךָ דַּעְתִּיךָ בְּשֵׁם, וְגַם-מִצָּאתְךָ חֵן בְּעֵינָי.

12 And Moses said unto the LORD: 'See, Thou sayest unto me: Bring up this people; and Thou hast not let me know whom Thou wilt send with me. Yet Thou hast said: I know thee by name, and thou hast also found grace in My sight.

יג וְעַתָּה אִם-נָּא מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ, הוֹדַעְנִי נָּא אֶת-דְּרָכֶךָ, וְאֶדְעָךָ, לְמַעַן אֶמְצָא-חֵן בְּעֵינֶיךָ; וַיִּרְאֵהָ, כִּי עָמַד הַגּוֹי הַזֶּה.

13 Now therefore, I pray Thee, if I have found grace in Thy sight, show me now Thy ways, that I may know Thee, to the end that I may find grace in Thy sight; and consider that this nation is Thy people.'

יד וַיֹּאמֶר: פָּנַי יֵלְכוּ, וְהִנַּחְתִּי לָךְ.

14 And He said: 'My presence shall go with thee, and I will give thee rest.'

טו וַיֹּאמֶר, אֵלָיו: אִם-אֵין פָּנֶיךָ הַלְכִים, אֶל-תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה.

15 And he said unto Him: 'If Thy presence go not with me, carry us not up hence.'

- טז** וּבַמָּה יִנְדַע אֲפֹא, כִּי-מִצְאָתִי חוֹ בְּעֵינֶיךָ אֲנִי וְעַמֶּךָ--הַלּוֹא, בְּלִכְתֹּד עִמָּנוּ; וְנִפְלִינוּ, אֲנִי וְעַמֶּךָ, מִכָּל-הָעַם, אֲשֶׁר-עַל-פְּנֵי הָאָדָמָה. {פ}
- 16** For wherein now shall it be known that I have found grace in Thy sight, I and Thy people? is it not in that Thou goest with us, so that we are distinguished, I and Thy people, from all the people that are upon the face of the earth?' {P}
- יז** וַיֹּאמֶר יְקֹוֹק אֶל-מֹשֶׁה, גַּם אֶת-הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵעֲשֶׂה: כִּי-מִצְאָתְךָ חוֹ בְּעֵינַי, וְאֲדַעַךְ בְּשֵׁם.
- 17** And the LORD said unto Moses: 'I will do this thing also that thou hast spoken, for thou hast found grace in My sight, and I know thee by name.'
- יח** וַיֹּאמֶר: הֲרֹאֲנִי נָא, אֶת-כְּבוֹדְךָ.
- 18** And he said: 'Show me, I pray Thee, Thy glory.'
- יט** וַיֹּאמֶר, אֲנִי אֵעֲבִיר כָּל-טוֹבֵי עַל-פְּנֶיךָ, וְקִרְאתִי בְשֵׁם יְקֹוֹק, לְפָנֶיךָ; וְחִנַּתִּי אֶת-אֲשֶׁר אָחוּ, וְרַחֲמֵתִי אֶת-אֲשֶׁר אֲרַחֵם.
- 19** And He said: 'I will make all My goodness pass before thee, and will proclaim the name of the LORD before thee; and I will be gracious to whom I will be gracious, and will show mercy on whom I will show mercy.'
- כ** וַיֹּאמֶר, לֹא תוּכַל לִרְאוֹת אֶת-פָּנַי: כִּי לֹא-יִרְאוּ הָאָדָם, וְחָי.
- 20** And He said: 'Thou canst not see My face, for man shall not see Me and live.'
- כא** וַיֹּאמֶר יְקֹוֹק, הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי; וְנִצַּבְתָּ, עַל-הַצּוּר.
- 21** And the LORD said: 'Behold, there is a place by Me, and thou shalt stand upon the rock.'
- כב** וְהָיָה בְּעֵבֶר כְּבוֹדִי, וְשָׁמַתִּיךָ בְּנִקְרַת הַצּוּר; וְשָׁכַתִּי כַּפִּי עָלֶיךָ, עַד-עָבְרִי.
- 22** And it shall come to pass, while My glory passeth by, that I will put thee in a cleft of the rock, and will cover thee with My hand until I have passed by.'
- כג** וְהִסַּרְתִּי, אֶת-כַּפִּי, וְרִאִיתָ, אֶת-אַחֲרָי; וּפָנַי, לֹא יִרְאוּ. {פ}
- 23** And I will take away My hand, and thou shalt see My back; but My face shall not be seen.' {P}

Chapter 34

- א** וַיֹּאמֶר יְקֹוֹק אֶל-מֹשֶׁה, פָּסַל-לָךְ שְׁנֵי-לַחַת אֲבָנִים כְּרִאשֹׁנִים; וְכָתַבְתִּי, עַל-הַלַּחַת, אֶת-הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר הָיוּ עַל-הַלַּחַת הַרְאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַרְתָּ.
- 1** And the LORD said unto Moses: 'Hew thee two tables of stone like unto the first; and I will write upon the tables the words that were on the first tables, which thou didst break.'
- ב** וְהָיָה נָכוֹן, לַבֹּקֶר; וְעָלִיתָ בַּבֹּקֶר אֶל-הַר סִינַי, וְנִצַּבְתָּ לִּי שָׁם עַל-רֹאשׁ הָהָר.
- 2** And be ready by the morning, and come up in the morning unto mount Sinai, and present thyself there to Me on the top of the mount.'
- ג** וְאִישׁ לֹא-יַעֲלֶה עִמָּךָ, וְגַם-אִישׁ אֶל-יִרְאָה בְּכָל-הָהָר; וְגַם-הַצֹּאן וְהַבָּקָר אֶל-יָרְעוּ, אֶל-מוֹל הָהָר הַהוּא.
- 3** And no man shall come up with thee, neither let any man be seen throughout all the mount; neither let the flocks nor herds feed before that mount.'
- ד** וַיִּפְסַל שְׁנֵי-לַחַת אֲבָנִים כְּרִאשֹׁנִים, וַיִּשָּׂם מֹשֶׁה בַּבֹּקֶר וַיַּעַל אֶל-הַר סִינַי, כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְקֹוֹק, אֹתוֹ; וַיִּקַּח בְּיָדוֹ, שְׁנֵי לַחַת אֲבָנִים.
- 4** And he hewed two tables of stone like unto the first; and Moses rose up early in the morning, and went up unto mount Sinai, as the LORD had commanded him, and took in his hand two tables of stone.'
- ה** וַיֵּרַד יְקֹוֹק בְּעָנָן, וַיִּתְנַצֵּב עִמּוֹ שָׁם; וַיִּקְרָא
- 5** And the LORD descended in the cloud, and stood

בְּשֵׁם, יְקֹוֹק. with him there, and proclaimed the name of the LORD.

ו וַיַּעֲבֹר יְקֹוֹק עַל-פָּנָיו, וַיִּקְרָא, יְקֹוֹק יְקֹוֹק, אֵל- ל רַחוּם וְחַנּוּן--אֶרְךָ אַפַּיִם, וְרַב-חֶסֶד וְאֱמֶת. 6 And the LORD passed by before him, and proclaimed: 'The LORD, the LORD, God, merciful and gracious, long-suffering, and abundant in goodness and truth;

ז נֹצֵר חֶסֶד לְאֲלֵפִים, נִשְׂא עֹון וְפָשַׁע וְחַטָּאָה; וְנִקְּהָ, לֹא יִנְקֶה--פֶּקֶד עֹון אָבוֹת עַל-בְּנִים וְעַל-בְּנֵי בְנִים, עַל-שְׁלֵשִׁים וְעַל-רִבְעִים. 7 keeping mercy unto the thousandth generation, forgiving iniquity and transgression and sin; and that will by no means clear the guilty; visiting the iniquity of the fathers upon the children, and upon the children's children, unto the third and unto the fourth generation.'

ח וַיַּמְהַר, מֹשֶׁה; וַיִּקַּד אֶרְצָה, וַיִּשְׁתַּחֲוֶה. 8 And Moses made haste, and bowed his head toward the earth, and worshipped.

ט וַיֹּאמֶר אִם-נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ, אֲדַנְי-י, יְלֹד-נָא אֲדַנְי-י, בְּקִרְבֵּנוּ: כִּי עַם-קָשֶׁה-עֵרְוָה הוּא, וְסָלַחְתָּ לְעֹונֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתֵּנוּ. 9 And he said: 'If now I have found grace in Thy sight, O Lord, let the Lord, I pray Thee, go in the midst of us; for it is a stiffnecked people; and pardon our iniquity and our sin, and take us for Thine inheritance.'

י וַיֹּאמֶר, הִנֵּה אֲנֹכִי כֹרֵת בְּרִית, נֶגֶד כָּל-עַמְּךָ אֲעִשֶׂה נִפְלְאוֹת, אֲשֶׁר לֹא-נִבְרָאוּ בְּכָל-הָאָרֶץ וּבְכָל-הַגּוֹיִם; וְרָאָה כָּל-הָעַם אֲשֶׁר-אַתָּה בְּקִרְבּוֹ אֶת-מַעֲשֵׂה יְקֹוֹק, כִּי-נִוְרָא הוּא, אֲשֶׁר אֲנִי, עֹשֶׂה עִמָּךְ. 10 And He said: 'Behold, I make a covenant; before all thy people I will do marvels, such as have not been wrought in all the earth, nor in any nation; and all the people among which thou art shall see the work of the LORD that I am about to do with thee, that it is tremendous.'

לְקוּט שְׁמַעוֹנֵי מַלְכִים א רמז רט

זהו שאמר הכתוב ובנביא העלה ה' את ישראל ממצרים ובנביא נשמר, ובנביא העלה ה' זה משה, ובנביא נשמר זה אליהו ז"ל, אתה מוצא שני נביאים עמדו לישראל משבטו של לוי משה ראשון ואליהו אחרון ושניהם גואלים את ישראל בשליחות, משה גאלם ממצרים ועתה לכה ואשלחך אל פרעה, ואליהו לעתיד לבא הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא, משה גאלם ממצרים תחלה עוד לא חזרו ונשתעבדו במצרים ואליהו כשיגאל אותם מן הרביעית עוד אינם חוזרים ומשתעבדים אלא תשועת עולמים, ואתה מוצא שמשה ואליהו שוים זה לזה לכל דבר משה נביא ואליהו נביא, משה נקרא איש האלקים ואליהו נקרא איש האלקים, משה עלה למעלה ואליהו עלה למעלה שנאמר ויהי בהעלות ה' את אליהו, משה הרג את המצרי ואליהו הרג את חיאל שנאמר ויאשם בבעל וימת, משה נתכלכל על ידי אשה שנאמר קראן לו ויאכל לחם ואליהו נתכלכל על ידי הצרפית שנאמר לקחי נא לי פת לחם משה ברח מפני פרעה ואליהו ברח מפני איזבל, משה ברח ובא לבאר ואליהו ברח ובא לבאר שנאמר ויבא באר שבע, משה אמר אם כמות כל אדם ימותו אלה ואליהו חי ה' וגו' אם יהיה וגו' טל ומטר, במשה ויעבר ה' על פניו ובאליהו והנה ה' עובר, במשה וישמע את הקול ובאליהו והנה אליו קול, משה כנס את ישראל לפני ה' ואליהו כנסם להר הכרמל. משה בער עובדי ע"ז שנאמר שימו איש חרבו על ירכו ואליהו בער עובדי ע"ז ותפש נביאי הבעל ושחטם, משה קנא מי לה' אלי ואליהו קנא שנאמר ויאמר אליהו לכל העם גשו נא אלי, משה נטמן במערה שנאמר ושמתוך בנקרת הצור ואליהו נטמן במערה שנאמר ויבא שם אל המערה וילן שם. משה ויבא אל הר האלקים, ואליהו (ויבא) [וילך] וגו' עד הר האלקים, משה בא למדבר ואליהו בא למדבר מדבר דמשק, משה השיח עמו על ידי מלאך שנאמר וירא מלאך ה' אליו ואליהו והנה זה מלאך, משה ארבעים יום וארבעים לילה לא אכל ואליהו וילך בכח האכילה ההיא ארבעים יום, משה התפלל על ישראל שנאמר אל תשחת עמך ואליהו התפלל שנאמר עניי ה' עניי, משה תפש זכות אבות שנאמר זכור לאברהם ואליהו שתים עשרה מצבה לאמר ישראל יהיה שמך, משה קבלו ישראל על ידו אהבתו של מקום שנאמר כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע ואליהו קבלו על ידו ואמרו ה' הוא האלקים, משה עשה משכן כבית סאתים זרע וכן אליהו, משה כשבנה את המזבח בנה אותו י"ב אבנים למספר בני ישראל וכן אליהו ויקח אליהו שתים עשרה אבנים וגו'.

רש"י מלכים א פרק יט פסוק ו

אל המערה - היא נקרת צור שעמד בה משה (שמות ל"ג כ"ב):

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף נד

והא תניא: עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות, אלו הן: באר, והמן, וקשת, כתב, ומכתב, והלוחות, וקברו של משה, ומערה שעמד בו משה ואליהו, פתיחת פי האתון, ופתיחת פי הארץ לבלוע את הרשעים. רבי נחמיה אומר משום אביו: אף האור והפרד. רבי יאשיה אומר משום אביו: אף האיל והשמיר. רבי יהודה אומר: אף הצבת... תנו רבנן: עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות, ואלו הן: באר, ומן, וקשת, הכתב, והמכתב, והלוחות, קברו של משה, ומערה שעמד בה משה ואליהו, פתיחת פי האתון, ופתיחת פי הארץ לבלוע את הרשעים. ויש אומרים: אף מקלו של אהרן שקדיה ופרחיה, ויש אומרים אף המזיקין, ויש אומרים: אף בגדו של אדם הראשון.

רש"י מסכת פסחים דף נד עמוד א

ומערה שעמד בו משה - ושמתוך בנקרת הצור עד עברי (שמות לג) וכן באליהו וילך עד הר האלקים חורב ויבא שם אל המערה וילן שם (מלכים א יט).

מהרש"א חידושי אגדות מסכת פסחים דף נד עמוד א

אלו הן באר כו'. בפ"ה דאבות מפיק קברו של משה ומערה כו' דחשיב הכא בתוך עשרה דברים ועייל מטה של משה והשמיר מיהו איכא כמה תנאי בשמעתין והתם דפליגי בהכי ולכאורה דחשיב הני עשרה דהם כולם שינוי טבע וכיון דאין חדש תחת השמש כדפריך פרק אין בין המודר (לט): וקאמר דנבראו בערב שבת בין השמשות

רד"ק מלכים ב פרק ב פסוק א

ומה שהיו הולכים מעבר הירדן נראה כי כן נאמרה לו לאליהו בנבואה כי מעבר לירדן ילקח אולי היה הלקחו במקום אשר נאסף משה רבינו לכבודו כי מעלתו היתה קרובה למעלת משה רבינו וכן הראה לו הכבוד בהר חורב כמו שהראה לו למשה רבינו וצם מ' יום ומ' לילה כמו שצם משה רבינו:

אלשיך מלכים א פרק יט

והנה דבר ה' אליו מה לך פה אליהו לומר, הנה המקום הזה מה שהיה בו הוא הפך מדתך, והוא כי שם נכנס משה במאמרו יתברך ושמתוך בנקרת הצור ושכותי כפי עליך עד עברי, ושם ויעבר ה' על פניו כו' שהם י"ג מדות רחמיו אשר אמר משה הודיעני נא את דרכיך ואדעך למען אמצא חן בעיניך, שהוא כמו שאמרו חכמינו ז"ל ואדעה במה אשכך רוגזך ואפייסך כשתכעוס על בניך:

ואז כביכול נתעטף כשליח צבור ויאמר כו' עשו לפני כסדר הזה וברית כרותה לי"ג מדות שאינן חוזרות ריקם, נמצא כי במערה ההיא שם נגלה ה' אל משה כעובר לפניו ויאמר לו י"ג מדות לרחם על ישראל, ועל כן אמר לו הוא יתברך מה לך פה אליהו, כי מדתך הפך מה שהיה פה, כלומר האם שבת מאותה מדה ותבקש רחמים ואריכות אפים על בני, והיה חפצו יתברך שיתפך ממדתו ויאמר שיעשה כן הוא יתברך ויאריך אפו ויחון את עמו:

Why do we need to know?

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף טו עמוד א

ירמיה כתב ספרו וספר מלכים וקינות

Horeb P494

"Learn from the Prophets to know your people as the bearers of this law, in the fight against the deification of wealth and enjoyment and the evil example of the nations; learn to know your own destiny as the outcome of this struggle, and let your own spirit take fire from the spirit of the Prophets. Learn to contemplate, to understand and to love the lofty mission of your people and its age-long record of scorn and sorrow, learn to recognize its grandeur in its degradation."

I Kings – Torn in Two – R' Alex Israel

“For an entire generation, Jeremiah campaigned desperately to avert the catastrophe of the Temple’s destruction. He failed – the great prophet was forced to endure the painful tragedy of the destruction and Israel’s subsequent exile. In the aftermath of any disaster, people respond by posing the question: What went wrong? The book of Kings seeks to survey and examine the First Temple period in response to that very question, hoping to learn the lessons of the past and avoid its recurrence. From a prophetic perspective, this book is an investigation and spiritual evaluation of an era.

The book of Kings targets the leadership in particular, evaluating – king by king – which leaders accelerated the path to destruction and who reversed the momentum, turning instead to God. Every king, from construction to destruction, is surveyed in order to understand his part in the national collapse.

But Kings goes further, identifying one specific area of deviance as the core of the problem – the sin of idolatry. Hence, when a king is described as “doing that which is right in the eyes of the Lord” or “doing evil in the eyes of the Lord,” it is always a function of the purity of his worship of God or, conversely, his attraction to and involvement in idolatry. This is a focused book, pinpointing idol worship and its associated practices as the key criterion for national ruin.” (p.2)

“Kings is not a history book. Although the prophet grafted his prophetic perspective onto a historical frame, it has an overtly religious agenda. In contrast to royal-sponsored histories, I Kings is exceedingly critical of monarchs and, more often than not, records their shortcomings and failures. This is one of the surest proofs that this book did not emerge from royal sources. Prophetic works are highly subversive readings of history; no royal-sponsored work would ever record the flaws and sins of a monarch in the manner of the book of Kings. The king would never allow a litany of this sort to be published! Rather, Kings transmits a religious and educational message, interpreting events and evaluating them in accordance with the standards of the Torah.” (p.6-7)

The Eliyahu Narratives Yeshivat Har Etzion

By Rav Elchanan Samet

It is at Mount Chorev that most of the action of this story takes place (verses 8-18), and the events there are also central to the narrative. But the real heart of the story is the revelation at Mount Chorev, in verses 11-12. This revelation is at the very center of the story, with ten verses preceding it (1-10) and nine following (13-21); thus, it serves as a central axis. The various events of the story form a symmetrical structure around the revelation:

A1 (1-4): Eliyahu leaves Yizre'el for the wilderness of Be'er Sheva, to be alone there; at the outskirts of habitation, "He left his attendant."

B1 (5-8): *Revelation of the angel who commands Eliyahu to eat, "For THE WAY is too far for you" to Mount Chorev.*

C1 (9-10): **God speaks to Eliyahu at the cave, "WHAT DO YOU SEEK HERE, ELIYAHU?" Eliyahu answers, "I HAVE BEEN EXCEEDINGLY ZEALOUS... AND THEY SEEK MY LIFE, TO TAKE IT"**

D (11-12): Revelation: the wind, the earthquake, and the fire, and after these – the still small voice.

C2 (13-14): **God's word to Eliyahu at the entrance to the cave: "WHAT DO YOU SEEK HERE, ELIYAHU?" and his answer – 'I HAVE BEEN EXCEEDINGLY ZEALOUS... AND THEY SEEK MY LIFE, TO TAKE IT"**

B2 (15-18): *God's word commanding Eliyahu, "Go, return on YOUR WAY" from Mount Chorev back to Eretz Yisrael*

A2 (19-21): Eliyahu's return from the wilderness to Avel Mechola, where Elisha joins him as his servant.

Clearly, this structure – built around the revelation in verses 11-12 – testifies to the great importance of this revelation. Both style and content here reflect its exalted atmosphere and the fact that it is the culmination of all that has preceded it and the reason for all that follows.

The parallels between the corresponding parts of the story in its symmetrical structure are varied in nature:

- C2 is a perfect, word-for-word repetition of C1 (God's question as to what Eliyahu is doing there, and his reply);
- there is thematic parallel between B1 and B2 (command by God or by His angel for Eliyahu to set off on a journey), with a contrasting parallel in geographical terms (the direction of B1 is southward, to Mount Chorev, while B2 directs the prophet northward, from Mount Chorev back to *Eretz Yisrael*)
- a completely contrasting parallel exists between A1 and A2, both geographically and in terms of Eliyahu's actions (he departs habitation for the wilderness, leaving his attendant in Be'er Sheva, and then returns from the wilderness to habitation and takes another attendant – Elisha – to serve him).

R' Gidon Rothstein Haftara emails 2005

Ki Tissa

Recreating the Aftermath of the Golden Calf

Several Midrashic notes on this section of the *navi* (as well as the continuing text of the story, but we cannot take that up here) emphasize the similarities between Eliyahu here and events at Mount Sinai. Shmot Rabbah 29;9 notes that when the priests of Baal were calling out, the verse says there was no reply, which it understands to mean that Hashem quieted the entire world, to forestall the priests of Baal hearing some stray sound and claiming they'd gotten an answer. The Midrash uses this, however, to argue *a fortiori* (*kal va-homer*, from the easier case to the harder one) that Hashem must have quieted the world for the Aseret haDibberot.

Pesikta Rabbati 4 parallels Eliyahu's words in calling the people to him, *geshu na elai*, come over to me, please, to Moshe's call for people to fight against the Calf-worshippers, where Moshe said *Mi Lashem Elai*, whoever is for God, come to me. Although not directly mentioned in terms of Sinai, the *gemara* Yoma 21b notes that this fire both burned the animal and drank up the water, where most fires only burn; Sinai, too, was an event full of miracles.

I note the parallels because I think they suggest that Eliyahu here was recreating a Sinaitic event for the people, not in giving them a Law (which had been done, and might not have been the real emphasis even of that experience), but in clarifying for them that there is only one Ruler of the Universe, to Whom they owe absolute allegiance. Having descended so low as to not be able to answer the question of who was really God, Eliyahu vividly and effectively taught them the only acceptable answer to the question...

The *haftarah* thus deepens our understanding of the *parsha*, showing us how Jews repeatedly lose sight of fundamental truths of the religion and the world. In their befuddlement, they often need some dramatic event to focus them more clearly on the single truth that lies at the core of all they do and believe: that there is only one God, and that He and His truths are the only course of action worth following. Moshe showed that, Eliyahu showed that, and we spend this Shabbat reminding ourselves of it, hopefully in a way that effectively helps us avoid falling into the confusion and error of our forefathers.

Attention must also be paid to Eliyahu's path as a prophet thus far: he has acted (and, to some extent, will continue to act) in drastic ways, expecting immediate results. We see this in his decree of absolute drought, in his encounter with the widow at the gates of Tzarfat, and in several aspects of the episode at Carmel. This path, involving harsh punishment of *Am Yisrael*, fails to meet with Divine approval; on the contrary, God gradually nudges Eliyahu away from it. But when the prophet's strict and demanding path turns into one that involves not punishment but rather a drastic awakening – as at Carmel – he seems to be granted Divine approbation and success in the mortal personal. But now Eliyahu experiences profound personal disappointment: his path is not bearing the fruit that he anticipated. Any words of comfort that we may imagine ourselves offering to him – that the seed sown at Carmel might eventually ripen at a later time, etc. – would not console Eliyahu, with his expectations of full and immediate success.

What Eliyahu sees now is what Moshe saw as he descended Mount Sinai: the nation that just weeks ago declared, as one man with one heart, "All that God has spoken we shall do and we shall hear" (*Shemot 19:8*), and that merited a Divine revelation and the gift of God's holy commandments, is now prancing around the Golden Calf.

It would seem that the story about Eliyahu going off to isolate himself in the wilderness of Be'er Sheva and seeking to die is, like the continuation of this chapter, meant as a criticism of the prophet. This moment, in which the lonely, despairing prophet sits under the broom tree, asking God to relieve him of his mission and of his life, in which he sees no further purpose, is the lowest point in Eliyahu's prophetic career.

Why did Eliyahu run?

רד"ק מלכים א פרק יט פסוק ג

יצא לו מתחת רשות אחאב ומארצו והלך לו אל ארץ יהוד' מפחדו מאיזבל

רד"ק מלכים א פרק יט

(ד) והוא הלך במדבר - אפי' בארץ יהוד' לא בטח כי ירא שמא תשלח איזבל להרגו שם ויצא מן הישוב והלך לו במדבר במקום שלא ימצא מחיה וימות כי בחר מותו מחייו או יראה אליו דבר ה' מה יעשה:

(ג) וירא ויקם וילך אל נפשו - ר"ל שכאשר ראה הסכנה שהוא בה לא רצה לסמוך על הנס אבל קם תכף והלך למלט את נפשו:

(ד) והוא הלך במדבר דרך יום - בחר ללכת במדבר כדי שלא יראהו איש שיוכל להגיד זה לאיזבל:

It is difficult to accept the view proposed by the Radak and the Ralbag, simply because if we assume their psychological explanation, Eliyahu's transition to wanting to die is too sudden. He has just embarked on his flight and already complains that he is in danger "daily" (Radak); he is already so overcome with starvation (Ralbag) that he prefers to die?

מלבי"ם מלכים א פרק יט פסוק ג

וילך אל נפשו. כי אליהו היה מתבודד רוב ימיו ועוסק בשלמות עצמו להשלים את נפשו, רק בעת הצורך היה נביא שלוח אל העם, ואחר שראה שכל הנפלאות שעשה לא פעלו, ראה כי אין לו עסק להשלים את העם, ולכך קם וישב ללכת אל השלמת נפשו. והגם שבא אל באר שבע אשר ליהודה, ששם לא התירא עוד מאזבל, בכל זה הניח את נערו שם, להפרד מבני אדם לצאת אל המדבר להתבודד, כי זה היה מחוז חפצו עתה, כמ"ש (ירמיה ט, א) מי יתנני במדבר מלון אורחים וכו':

מלבי"ם מלכים א פרק יט פסוק ד

הלך במדבר דרך יום, ויבא. ר"ל ואז בא אל מחוז חפצו, כי אחר שהתרחק דרך יום מן הישוב היה במקום מגמתו, כי שם יתבודד עם האלקים:

דעת סופרים

ויש מפרשים שהכוונה היא שפחד שמא באמת תצליח איזבל, כי ראה שה' דורש עתה מיראי ה' בעשרת השבטים מסירות נפש, כדי לקדש שם ה' בישראל ולפרסם שיש אנשים הסבורים שכדאי למות בעד אמונתם. איימי איזבל גם הוכיחו שאין היא חוששת שיתמרד העם נגדה אם תמית את אליהו. וכן נראה שקרובי נביאי הבעל היו נרגזים על המעשה ומוכנים היו להצטרף לאיזבל כגגד אליהו.

ויקם. בודאי ציפה לדבר ה' מה יעשה, אולם לא באה נבואה אליו, על כך קם ועזב את ממלכת ישראל והלך ליהודה.

How can he have been afraid? He's Eliyahu HaNavi!

זוהר כרך א (בראשית) פרשת ויגש דף רט עמוד א

וכי אליהו כיון דאיהו גזר וקודשא בריך הוא מקיים ואיהו גזיר על שמיא דלא לאחתא מטרא וטלא היך דחיל איהו מאיזבל דשדרת ליה דכתיב (מלכים א י"ט) כי כעת מחר אשים את נפשך כנפש אחד מהם ומיד דחיל וערק על נפשיה, א"ל רבי יוסי הא אוקמה דצדיקיא לא בעאן לאטרחא למאריהון באתר דנזקא אשתכחת (ליה) לעינא, כגוונא דשמואל דכתיב (שמואל א ט"ז) איך אלך ושמע שאול והרגני, א"ל עגלת בקר תקח בידך, בגין דצדיקיא לא בעאן לאטרחא למאריהון באתר דנזקא אשתכח, אוף הכי אליהו כיון דחמא דנזקא אשתכח לא בעי לאטרחא למאריה

דבר העמק שמואל א טז ב

והוא מדת מלכותו יתברך שמשגיח בסדר שהנהיג את העולם, אבל אם האדם מכניס עצמו במקום דשכיחא הזיקא ונדרש לנס למעלה מהטבע, בזה אין המקום יתברך עומד לו. אבל אם הגיע לעלות למעלה מטבע אנושי והרי הוא ישראל אשר בו יתפאר יתברך, שוב השגחת ה' עליו למעלה מטבע העולם ומוליך לימינו בזרוע תפארתו יתברך. ונאמר, דודאי מי שלא הגיע לידי מדת האהבה שיהא שוכח את עצמו, ולא יצא מסוג אנוש וטבעו, אסור להצטדק ולעמוד במקום סכנה, אבל מי שעומד בהר ה' ועומד במקום קדשו, ונעלו השיל מעל רגליו, והסיר מחלצות טבע הגוף, אין דבר עומד לפניו ונעשה הכל כמישור ורשאי לעשות המצוה בכל אופן.

(ג) ואמנם אמרו וירא ויקם וילך אל נפשו, פירשו בו שראה עצמו בסכנה והלך למלט על נפשו, וכפי מה שפירשתי למעלה שאלוהו לא באהו דבור אלקי כלל לא בהר הכרמל ולא אחריו, יהיה פירוש הכתוב שראה אליוהו שה' סר מעליו ולא דבר לו ככל, ולזה לא ידע מה יעשה אם יברח מפני איזבל או אם ישב ויבטח באלקיו, ולכן הלך בעצת נפשו וכפי מה שעלה על רוחו ולא נמשך על פי הנבואה, לפי שלו באהו הרוח, וזהו וילך אל נפשו, שהלך כפי עצת נפשו, ובא באר שבע אשר ליהודה כדי לצאת מתחת רשות אחאב ומפחד איזבל. ואין ראוי להקשות למה פחד אליוהו מאיזבל ולא פחד מאחאב, באמרו אליו פעמים רבות דברים קשים? לפי שכאשר באהו הצווי האלקי להראה אל אחאב היה בטוח שלא תבואהו רעה, כי שלוחי מצוה אינם מזקים, וגם אחאב היה איש בעל שכל ולא יגע בו יד, אמנם כאשר ראה שלא באהו נבואה כלל חשב שנעזב למקרים ושה' ית' סר מעליו, בעבור שעשה מה שעשה בהר הכרמל בלי דבור וצווי אלקי, ושעם היות שהקים דבר עבדו הנה חרה אפו עליו, ולזה פחד מאיזבל בחשבו שהיה נעזב מההשגחה האלקית, מצורף לזה היות איזבל אשת מדינים אשה רעה ומצח אשה זונה היה לה לעשות נגדו איזה דבר בגופו ולכן פחד מפניה. והנה ראה אליוהו ללכת אל הר האלקים חורבה, ולהכנס במערה אשר ישב בה משה איש האלקים, לא לבד להתחבא שמה מפני איזבל כי אם להמשיך אליו שפע הנבואה, לפי שלא שרתה עליו זה ימים, והשתדל שידבר אלקים אליו ויורהו דרך זו ילך, ולכן עזב את נכרי בבאר שבע והלך יחידי כדי להתבודד, ולפי שלא יעלה עמו אדם בהר כמו שעשה משה, מצורף לזה שידע שלא ימצא בר ולחם ומזון בדרך, ולא חשש לנפשו כי היא היה בוחר מות מחיים, וחשש שימות הנער ברעב ולכן עזבו שם.

המספיק לעובדי השם 196-200

וגם אליוהו הנביא, על אף כל עז-הרוח האלקי שהיה מחנן בו עד (כדי כך) שאמר אל אחאב (מלכים א' י"ח, י"ח): "לא עכרתני את-ישראל כי אם-אתה ובית אביך" וכו', והתייבב נגד קהל ישראל באמרו (שם שם, כ"א): "עדר-מתי אתם פסחים על-שתי הסעפים" וכו', ולא יכלו לענותו מרב אימה ופחד, כמו שאמר (שם): "ולא-ענו העם אתו דבר". ושחט בשעה אחת ארבע מאות וחמשים מנביאי הבעל - ואחר כל זאת נתירא כשהתרתה בו איזבל, ככתוב (שם י"ט, ג'): "וירא ויקם וילך אל-נפשו".

ומכל הדברים האלה נמצא אני למד, עד כמה שהבנתי מגשת כי בטחון כזה - שהוא בטחון בנסים מפלאים ובחסדי-אלוהי גדולים שמעלתם קרובה למעשי-גם - יתכן רק בזכות ריח הקדש ובמצות אלוהים, כי בטחת אליוהו בענין פרנסתו על-ידי העורבים ואשה אלמנה, וצאתו חוצץ להתנגח עם אחאב ובני ישראל, והריגת נביאי הבעל, וכל אלה בפקדתו יתעלה, כמו שאמר (שם י"ח, ל"ו): "ובדברך עשיתי את כל-הדברים האלה", או בהרגשה נבואית ועז-רוח אלקי, כמו שאמר על יפתח (שופטים י"א, כ"ט): "ותהי על-יפתח רוח ה'", ועל שמשון (שם י"ד, ו'): "ותצלח עליו רוח ה'" וכיוצא בזה. ובכגון דא וכיוצא בו נגש יהונתן לצאת לחיל-מצב-פלשתים עם נושא כליו, ודוד נגש להלחם עם גלית הפלשתי בקלע ובאבן.

ולכן, כל עוד לא השיג הנביא - ואין צריך לומר החסיד - את האמץ שהוא וההרגשה (הנבואית) במקרה מן המקרים, הריהו ירא לנפשו עד שתבואנו ההתגלות ותשקיט את פחדיו, כדרך שארע ליעקב כשנתירא מפני עשו, והמלאך שנתאבק עמו במראה הנבואה בשר לו את הישועה והנצחון באמרו (בראשית ל"ב, כ"ט): "כיי-שרית עם-אלהים ועם-אנשים ותוכל", וכמו ההתגלות (שבאה) לאלוהו בבוא שלוחי אחוזה בן אחאב לקחתו (מלכים ב

א' ט"ו): "רַד אֹתוֹ אֶל-תִּירָא מִפְּנֵיו"; או עַל יְדֵי תַחבֹּלֶת-שָׁמַיִם
 שְׁתַּצְלִינוּ מִן הַפֶּחַד, כְּמוֹ שְׂעֵץ ה' יִתְעַלֶּה לְשִׁמּוֹאֵל (שְׁמוֹאֵל א' ט"ז,
 ב'): "עֲגַלְתָּ בְקָר תִּקַּח בְּיָדְךָ וְאָמַרְתָּ לְזֹבַח לַה' בְּאֵתִי".
 או יִשְׂיָא לְעַבְדוֹ אִיזוֹ הַשְּׂרָאָה שְׁתַּרְגִּיעֵנוּ מִפְּחָדֵינוּ או שְׁעַל-פִּיָּה
 יִנְהַג, או שְׁעַלֶּיהָ יִסְמַךְ אִם אֵינְנוּ מִן הַנְּבִיאִים, או גַם אִם נְבִיא הוּא
 אֲלֵא שְׁלֵא נִתְנַבֵּא בְּאוֹתוֹ מֵעַמְד; כְּדָרְךָ הַשְּׁפַעְתּוֹ יִתְעַלֶּה עַל דָּוֶד
 כְּשִׁנְתִּירָא מִפְּנֵי אֶכִישׁ מֶלֶךְ גֵּת (שֵׁם כ"א, י"ד) כְּשִׁישֵׁב אֶצְלוֹ וְעַבְדֵינוּ
 הִסִּיתוּהוּ כְּנִגְדּוֹ, וְנִאֲלַץ לְשָׁנוֹת אֶת טַעְמוֹ וְכָךְ נִצַּל מִמּוֹת, כְּכַתּוּב
 (שֵׁם שֵׁם, ט"ו).

Different reason to fear

מכתב מאליהו חלק ה'

והטעם, שלאחר נסים גדולים יש לחוש לתגבורת ההסתר.

וכתיב אח"כ, "ויבא וישב תחת רתם אחד ושאל את נפשו ויאמר רב עתה ה', קח נפשי כי לא טוב אנכי מאבותי". וקשה,
 איך תתאים בקשה כזאת לנביא? אבל לא משום עצמו חשש אליהו, אלא משום שלא היה יכול לסבול חילול ה' זה של
 הסתלקות רשמי הנסים ויהפוך קצה הגילוי לקצה ההסתר ח"ו.

Variations on the Hanukkah Theme, R' Norman Lamm, 1958

"In the home we make *Havdalah* before kindling Hanukkah lights. In the home we give priority to the *tadir*, the regular and constant actions, over the *pirsumei nissa*. In the home – that is where the great work of solid, basic training in Godliness must go on without flash and flourish. When God first gave the Torah to Israel, it was in a most dramatic setting – thunder and lightning, then universal silence, and then the loud boom of the first commandment. Over 600,000 people gathered about the smoking Mount Sinai. But while the drama of *Mattan Torah* is appropriate to a large public, the slow and hard labor of *kiyyum ha-Torah*, the observance of the Torah life in all the nooks and crannies, must go on incessantly and without fanfare in the private life of each individual Jew. It was because Jews forgot this that the tablets were broken and Moses had to ascend Mount Sinai a second time, but now without any theophany, without an admiring yet stunned audience, and without the dramatic sound-and-lights effects. It was the soft, ongoing labor of *tadir*, not the celebratory flourish of *pirsum*. Ordinary Jews then learned how Torah must be observed punctiliously, in their own lives, and that is why *these* tablets were not destroyed.

The prophet Elijah too had to learn this lesson. Remember his challenge to the priests of the Ba'al atop Mount Carmel (I Kings 18)? What powerful drama – with the bearded, mantled prophet of God appearing out of the desert to take on hundreds of idolatrous priests, challenging them to invoke the Ba'al to bring fire down and consume the sacrificial flesh! How thrillingly miraculous was the prayer of Elijah as the multitude gasped at the sudden bolt of fire out of the Heavens, the consuming of the sacrifice, the prostration of the masses as they called out *Hashem Hu ha-Elokim*. God performed the

miracle before *all* the people because it was didactically necessary, an opportunity for an educational experience. It deflected them from Ba'al worship and brought them to Torah. *Pirsumei nissa* belongs to the assembled public, in front of the masses, in the crowded synagogue.

But do you recall what happens immediately afterwards to Elijah, in the chapter that follows at the end of the First Book of Kings and the beginning of the Second? He flees from the evil king and queen, Ahab and Jezebel, and hides out in the desert – alone, solitary, no other human in sight. “I am alone here,” he complains to God (I Kings 19:10). Elijah had been overly impressed and thus spoiled by the *pirsumei nissa*, the histrionic, the admiring crowds and the mass demonstrations. He could no longer be satisfied with the *tadir*, the ongoing uneventful task of prophecy without the crisis-to-crisis living, the daily grind, the regular and grueling task of serving God alone, in privacy. That is why God shows the prophet the whole panorama of dramatic, mighty natural phenomena – the mighty winds, the powerful thunder, and the fire. Of each of these, God proclaims to Elijah, “Not in fire is God to be found” and the same for the stormy winds and the thunder (I Kings 19:11-12). Not in the spectacular can God always be found. Where then? In the *kol demamah dakkah* (19:12), in the still, steady, quiet, simple, regular labor of character-building, of living honorably and honestly, and perceiving the will of God in prosaic daily life, the worship of God in the mode of *tadir*.

When the audience has gone home and the klieg lights are dimmed, when the noise has petered out and silence reigns, and all that can be heard is the *kol demamah dakkah* of one's heartbeat and the pulse of his conscience – that is when we leave *pirsumei nissa* and dedicate ourselves to the *tadir*, the regular and the unpretentious. That is when we give preference to *Havdalah*, to first distinguishing good from evil, sacred from profane, noble from vulgar, so that every year and every month and every day and every minute must be consecrated to God and His Torah, either by studying it or by living it with fealty and dignity.

This is a rewarding thought that Hanukkah teaches us by taking second place to *Havdalah* in our homes.”

מכתב מאליהו חלק ה'

תכלית הבריאה היא גילוי כבוד ה' (אבות סוף פ"ו). כל פרט ופרט שבה יכול להיות כלי לגילוי זה. הגילוי שיש בו בכח – זהו קיומו ומציאותו של כל פרט. גילוי כבוד ה' תלוי בראיית האדם.

מה שנצרך יותר בעולם לחיי האדם, נמצא יותר. (אויר נמצא יותר ממים, מים יותר מאוכל, אוכל יותר ממלבוש וכו'). וכן ברוחניות – הנצרך יותר לגילוי נמצא יותר. הטבע נמצא יותר מהנס, וא"כ מוכרח שיש יותר גילוי בכח בטבע מאשר בנס. מה כבוד ה' שאפשר לגלות בטבע? מתגלה בו תמידיות רצון ה' בקיום כל הנבראים, ועקביותו, והדייקנות המתמטית הנפלאה שבכל דבר מגדולי הגדולים – כגון גלקסיות, עד קטני קטנים – כמו אטומים.

ועל הגילוי שבתמידיות הטבע אמרו חז"ל (ספרי ריש האזינו):

ד"א האזינו השמים... הסתכלו בשמים שבראתי לשמשכם שמא שנו את מדתם שמא גלגל חמה אינו עולה מן המזרח ומאיר לכל העולם... הסתכלו בארץ... שמא זרעתם ולא צמחה... זרעתם חטים והעלתה שעורים, או שמא פרה אינה דשה ואינה חורשת היום, אי שמא חמור זה אינו טוען ואינו הולך... הים שמא שנה את מדותיו ואומר אעלה ואציף את העולם...

ומה שאנו חושבים שיש יותר גילוי בנס, זה משום ההתפעלות הבאה מן החידוש. והתפעלות זו מהרה מתקררת והולכת. אבל התבוננות תדירית בגילוי הטבע מביאה לראיית הלב – וזה עושה רושם שאינו נשכח.

We're Missing the Point, R' Gidon Rothstein, p.31-33

“The Rabbis of the Mishnah refer to *Shavuot* as עצרת, a term that likely results from their seeing the holiday as finishing up the religious business of *Pesach*. In perhaps a similar vein, the importance of daily memory of the events that happened on the first Passover leads smoothly into the requirement to keep in mind the Giving of the Torah, commonly connected to *Shavuot*.

The First “Never Forget”

In this case, though, *Devarim 4:9* does not tell us merely to remember the event – which might have meant, to some, maintaining it in latent memory but not as an active part of one’s consciousness – but to “guard yourself and guard your soul well lest you forget the events that your eyes saw and lest they leave your heart all the days of your life, and you shall make them known to your children and grandchildren.” The next verse clarifies the reference, making it specifically about the gathering at the foot of Mount Sinai to hear God’s words.

The Torah here did not express a *hope* for us to share this information with our children and grandchildren, as in the Exodus, it *required* it. This is the only example I have found of the Torah obligating grandparents regarding their grandchildren. This means that, building only from Scripture, a Jewish approach to the world already must include the continuously remembered knowledge that at least once in history, an entire people experienced direct revelation from God. Forgetting Sinai, Scripture tells us, endangers our souls...

The Loss of a Linchpin of Orthodox Faith

As clear and unequivocal as the Torah’s stress is, this knowledge has become untrue for many who otherwise identify themselves as Orthodox. Whether out of ordinary religious doubt or as a function of an intellectual commitment to conclusions reached by science and/or academe, I repeatedly meet Jews – Orthodox Jews – who wonder whether God really exists, whether the Torah is really divine, and how we can know.

As understandable as I find doubt, these questions would take a different shape if more Jews incorporated even just the two pieces of memory I have spoken of so far into their view of the workings of the world. As part of a Jew’s *daily* reality, Scripture is telling us, the Jew must keep in mind that he or she is a direct descendant of people who, after being taken out of Egypt by God, *themselves heard and saw* the Revelation at Sinai.

That is an important nuance, since many nations or religions have foundation myths. But the point of Sinai is not that we have a *tradition* that it occurred, it is that our parents tell us what they heard from their parents, in a direct line, back to eyewitnesses.

I find the idea of the Revelation at Sinai as the bedrock of our faith resonant because it was how my father ob”m explained it to me when I was a teenager. The loss of faith we find even among many Orthodox people reveals a loss of that central idea that God spoke to our entire people at Sinai. In an experience I have had more than once, I recently ate with American students in Israeli *yeshivot*, and one

casually mentioned it would be nice if he could have some proof that God exists, that the Torah is divine, etc. I mentioned our direct ancestral tradition attesting to the reality of the event at Sinai, and he and his friends all agreed that while interesting, the claim did not prove the point nearly as well as solid archaeological evidence might.

Again, sympathetic as I am to their struggles, I note that it already shows a failure in the community's transmission of its experience of the world. What the Torah says unequivocally is that knowledge of basic aspects of the world – not amenable to scientific proof – was vouchsafed to us as a people in a series of events at the founding of our nation. We are supposed to continually remember these events, shape our lives in line with those memories, and (I assume but cannot prove) bear witness to them as well. [fn: Ramban, in his commentary on *Shemot 13:16*, specifically gives this as the reason God made the Exodus so remarkably miraculous. Since God is not going to perform a miracle when each new doubter comes along, the legacy of the Exodus was supposed to stand in its place.]

That we have not succeeded even in maintaining our own awareness of the essential quality of these memories – and our certainty of their basic truth – is only a first example of where Orthodox Jews have lost sight of what Judaism is supposed to be. This can and does translate also into forgetting that the religion's commandments are God given."

Eliyahu Hanavi

"*Malbim*, however, understands *and he arose and fled for his life* not as an effort by the prophet to save himself physically, but as an expression of his desire to return to his preferred life of solitude where he could continue to toil at perfecting his soul." (p.134)

מלבי"ם מלכים א פרק יט פסוק ד

וישאל את נפשו. כי ראה שכבר תיקן לצורך עצמו את אשר היה לו לתקן בחיים הזמנים, וראוי כי תשוב נפשו אל צרור החיים ותעזוב את הלבוש החומרי המאפיל בינה ובין האור הבהיר, וז"ש ששאל את נפשו, ר"ל לתועלת נפשו. והנה לשלא ימות, יהיה או מצד שלא השלים את אשר עליו להשלים בחייו, ועז"א רב עתה ה', כי כבר השלים ועשה רב והותר.

רד"ק מלכים א פרק יט פסוק ג

ויאמר רב - כלומר רב לי עוד בעה"ז ואני בו בסכנה כל יום ויום

Alone and Lonely, The Rav Thinking Aloud, p.265-269, R' David Holzer

"[Is the experience of being alone something positive or negative? On the one hand, when Hashem forced Bilaam to bless *Bnei Yisrael*, one of his *brachos* was that we should be "a nation dwelling alone". We also see this reverential usage in "and Hashem will be exalted alone on that day."

On the other hand, Eichah describes Jerusalem in its destruction as figuratively "sitting in solitude"; and further urges us to accept our own solitude as Hashem's righteous judgment for our sins. And it certainly has negative connotations when used by the *metzora*, "he shall sit alone outside the camp". If being alone is a punishment, how is it also a blessing?]

To answer this question, we must distinguish between two different experiences: aloneness and loneliness. Aloneness means uniqueness – possessing a unique character or message which distinguishes you from your neighbors. By contrast, loneliness is the experience of finding your message ignored and rejected by those around you.

It is vital that man work to cultivate his own aloneness-uniqueness, and not simply adopt the character and message of his society. If you don't have aloneness, you lose your individuality and personal majesty, and become completely identical to your neighbors. It is in this sense that we say “ונשגב ה'” לבדו, because God is the most unique and singular of all.

[This need for aloneness is applicable not only to individuals, but to communities as well. Every society has its own unique character which sets it apart from all other societies. If a society loses its aloneness, then it too will cease to exist. Bilaam's forced *brachah* to us was that we should forever maintain our uniqueness, which prevents us from dissolving into the nations around us during our long and disheartening exile.]

When one senses his aloneness, his original and unique internal world, he also feels a desire to share his message with others. Unfortunately, because the message is new and strange to those around him, it is often not accepted. When man cannot communicate with others outside of himself, he suffers from another experience, that of loneliness.

Loneliness is an empty and destructive feeling in which everyone deserts you, no one cares about your message, and you feel that you have become inconsequential. This loneliness is felt most poignantly by one who actually has a unique message to give over...

Fascinatingly, God, too, has a message, which he delivers to man through the *Torah*. God, too, *k'viyachel* “feels” a sense of loneliness when His message (i.e., His Law) is rejected and ignored in this world.

[*Hashem* also experiences loneliness if there is no one to appreciate and understand His message. This then is why the creation of *Am Yisrael* was necessary. לברוך אלוקינו שבראנו לכבודו והבדלנו מן התועים ונתן לנו. "תורת אמת", is now a perfect description of our role as the nation who receives and appreciates *Hashem's* unique message.]

Avraham, Moshe, and Eliyahu all had unique messages to deliver, and they all experienced loneliness when their messages were mocked, rejected and combated – Avraham by Nimrod and Egypt, Moshe at *Egel HaZahav*, Eliyahu by Achav. Their loneliness was placated by the knowledge that it stemmed from their aloneness – because their message was too great and singular for the crowd, with its entrenched prejudices, to accept at that time. But loneliness is only ultimately dispelled when the message is finally accepted.”

אמרי ח"י

גם כאשר אליהו נבא ואמר את נבואתו לעם ישראל, התבודד רוב ימיו ועסק בהשלמת נפשו. עתה לאחר הנס על הר הכרמל והריגת נביאי הבעל, ראה אליהו שלא חל שום שנוי אצל העם, לכן החליט לעזוב את מקום הישוב ולעסוק בעסוקיו הרחוביים רחוק מעיני בני האדם. אליהו סבר שאכן השלים את תקון נפשו ואם כן, שהייתו בעולם הזה מיותרת, לכן בקש שנפשו תעלה לצור מחצבתה ותתפשט מן הגוף החמרי. אליהו טען כי כל שהותו של האדם בעולם כדי להשלים תקון נפשו, עתה כאשר

נפשו נתקנה, הרי חייו בעולם אינם נחוצים ויכול להפרד מגופו החמרי ולהגיע להשגות רוחניות גבוהות כי אין הגוף הגשמי מפריע.

רבינו בחיי בראשית פרק טו פסוק לב

וכבר ידעת כי מגדולי הנביאים היו מתרחקים ופורשים מן הישוב ומתבודדים במדבר אפילו בלא מרעה, והם: אליהו ואלישע, הוא שכתוב באלישע: (מלכים - א יט, יט) "י"ב צמדים לפניו", ופירש מן האומנות הזאת והלך אחריו, הוא שכתוב: (שם, כ) "אלכה נא אשקה את אבי ואת אמי ואלכה אחריו", וכתוב: (שם, כא) "וילך אחרי אליהו וישרתהו". וכן היה בלי ספק מנהג בני הנביאים בדור ההוא ואשר לפניו, להניח עסקי העולם וישובו, ומניחין ההשגחה בעניני הגוף ויוצאים אל המדברות להתבודד שם ולהיות מחשבתם דבקה בה' יתברך.

According to this understanding, even Eliyahu's request to die is to be interpreted in a positive light, without bitterness or despair, but simply as a well thought-out spiritual conclusion with a positive aim.

Let us now try to explain Eliyahu's flight to the wilderness of Be'er Sheva and his request to die there, in a way that departs from both perspectives that have been presented thus far. We shall start by borrowing from the Malbim the element of his explanation with which we must agree: Eliyahu went off into the wilderness "after seeing that all the wonders that he had brought about had not had the intended effect." Relative to the exalted sensation and great success at Mount Carmel, described in the previous chapter, the current events represent, for Eliyahu, a descent from great heights to abysmal depths. Eliyahu's words to God at Mount Chorev, uttered twice (in verse 10 and in verse 14), testify to his overwhelming sense of failure and defeat with regard to all of his efforts, described in the previous chapters, to return the nation to God. In retrospect, his request that God take his life must be understood as an expression of despair over his prophetic role and the path that he has taken thus far. But what does it mean when a prophet despairs of his role? It can only mean that he despairs of *Am Yisrael*. The prophet's role is to be God's emissary to the nation, and the failure of his mission is in fact the failure of Israel to engage in *teshuva* and return to God. The Malbim wisely quotes the verse from *Yirmiyahu* ("If only I could be in the desert, a lodge for wayfarers") to explain that the wilderness is an appropriate place for the prophet to isolate himself and meditate. But the Malbim quotes only the first part of the verse and writes "etc.," instead of explicitly including the rest of the verse, WHICH IS THE CRUX OF THE PARALLEL TO ELIYAHU:

יְרֵמְיָהוּ פֶּרֶק ט פְּסוּק א
מִי יִתְנִי בַּמִּדְבָּר מְלוֹן אֲרָחִים וְאֶעֱזָבָה אֶת
עַמִּי וְאֶלְכָה מֵאַתֶּם כִּי כֹלֵם מְנַאֲפִים עֲצַרְתִּי
בְּגָדִים:

"I would abandon my people and go from them, for they are all adulterers, a gathering of treacherous people. ... they do not fight for the truth in the land."

Indeed, this verse sheds great light on Eliyahu's quest to be alone in the desert, out of despair over *Am Yisrael*.

Now we must find a different explanation for the reason for Eliyahu heading specifically to Be'er Sheva. "The end of the act" – going off into the desert in despair and asking to die – is thought out from the beginning. It is for that precise reason that Eliyahu chooses to go to Be'er Sheva, bordering on the wilderness and representing the outskirts of the inhabited area of *Eretz Yisrael* (as referred to in many places in *Tanakh* in the expression, "From Dan to Be'er Sheva").

But Eliyahu does not wish to continue his prophetic mission. Without the joy of fulfilling God's command, with no sense of identification with his endeavor, he does not feel safe against Izevel's threats. Therefore he justifiably senses the obvious, immediate danger, and flees for his life to Be'er Sheva.

We may now conclude that it is not the flight from Izevel that gives rise to Eliyahu's despair and his wish to die; in fact, the reverse is the case. Eliyahu's despair of his role and of *Am Yisrael*, to whom his mission is addressed, comes first; it is this despair that causes him to fear and to flee from Izevel.

אברבנאל מלכים א פרק יט

(ז) ובאמרו כי רב ממך הדרך, העירו המלאך שהיה יודע לבו ורצונו, ר"ל שהיה דעתו ללכת אל הר חורב, ולפי שהיה זה מעצתו ולא מצווי אלקי אמר כי רב ממך הדרך, ר"ל כי הדרך הוא רב והוא ממך ומרצונך ולא מצווי ה'.

Abraham's Journey, p.96-97

"The religious teacher is always on the go, wandering, searching, exploring. God's voice drives him to move on constantly lest he be seduced by the enticing beauty and splendor of an idolatrous world. He is restless, full of despair about man and his doings, yet burning with a great love, a passion abounding in hope. He is the optimist par excellence. Elijah was a perfect incarnation of the wandering Aramean. He walked through the bustling capital city of Samaria, which was teeming with luxury, abundance, and wantonness; but he walked as a stranger, mysterious and detached, negating the worth of the goods to which his contemporaries were committed, preaching the law of God and portending His wrath. No one knew where he came from or who his parents were. He was a wanderer, a stranger, a solitary being always on the run, who finally disappeared in a storm and vanished from human sight into the great, awesome beyond."

שמונה פרקים לרמב"ם פרק ז

ואין מתנאי הנביא שיהיו לו מעלות המידות כולן, עד שלא תחסרהו פחיתות כלל... ומצאנו לאליהו, זכור לטוב, מידת הכעס; ואף על פי שהשתמש בה כלפי הכופרים, ועליהם היה כועס, אבל בארו החכמים שה' הרחיקו, ואמר לו: לא יצלח לבני אדם מי שיש לו קינוי כשעור שיש לך, שהוא ימיתם.

פסיקתא רבתי (איש שלום) פיסקא מד - שובה ישראל

אומרים על הושע ועל אליהו אכזריים היו, חס ושלום לא היו אכזריים, האכזרי היה מציל, אלא למה הדבר דומה, לבן מלכים שדנו המלך ונתחייב שריפה, מה עשה (סונקנתרו) [סנקתדרון], אמר למלך שבקו בבית האסורים וירעב (אותה) [ואתה] שורפו, והוא חשב לומר עד שתשוב חמתו, כך כשראה אליהו את ישראל טועים אחר אחאב, אמר אליהו מוטב [יהיו] שלש שנים ברעב ולא יפלו לבאר שחת, הוי באהבה עשה להם אליהו כך

Where was he going?

דעת סופרים

ויבא באר שבע וגו'. לכאורה יכול היה אליהו להישאר ביהודה ללא חשש. אולם אין הוא עושה כן. ירידת עשרת השבטים, רוב העם, שוללת את כל מנוחת נפשו, עד שהוא נואש מן החיים.

אולם נראה שבכל זאת לא עשה כן רק מפחד בלבד. בצערו זה ביקש לזעזע את העולמות העליונים ולעורר רחמים על ישראל ליד הר סיני. ואפשר שאליהו חשש שמא תדרוש איזבל שמלך יהודה ימסרנו לידה.

והוא הלך במדבר וגו'. נראה כי מתחילה כיוון את דרכו להר סיני. אבל לא היה לו כח להגיע לשם. על כן נשאר בדרך. שם גם היה בטוח שלא יראנו איש מאנשי איזבל ומבני משפחת נביאי הבעל.

(ז) כי רב ממך הדרך - והוא לא היה יודע אנא ילך אלא שהיה הולך לתומו ארבעים יום וארבעים לילה עד הר חורב ונתיישר לו הדרך שם כמו לארון שאמר וישרנה הפרות בדרך וגו' וכשהגיע שם עמד כי חשב כי שם יראה לו דבר ה' שבאותו ההר נגלה תחלה למשה ובו נגלה הכבוד ונתן תורה לישראל או היתה העמידה בלי כוונתו כמו שהיתה ההליכה שמה:

(ח) בכח האכילה ההיא - לא היה זה כנס משה רבינו כי בו נאמר ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ולא אמר שעמד בכח האכילה ובאליהו אמר בכח האכילה כלו' שנשתהא המאכל באצטומכא ולא בשלה אותו הכח המבשלת ולא משכה אותו כח המושך ונזון הגוף באותו מאכל ארבעים יום וארבעים לילה:

מלבי"ם מלכים א פרק יט

(ח) וילך. נדמה בזה למשה רבו שנזדכך גופו במה שעמד מ' יום בלא אכילה עד שזכה בדרתו אל הגלות אליו כבוד ה' למטה ואל קרני ההוד. וכן הוא, בכח האכילה הזאת שהיה מאכל רוחני נזדכך גופו כל הארבעים יום עד שבא עד הר האלקים כי הוכן אל המראה הגדולה הזאת:

אברבנאל מלכים א פרק יט

(ח) אבל הוקשה לי מאד אמרו ארבעים יום וארבעים לילה, כי בידוע שארץ ישראל עד סיני מהלך חמשה עשר יום לא עוד, והכתוב אמר אחד עשר יום מחורב וגו', ואיך היה המהלך הזה ארבעים יום וארבעים לילה במדבר? ועוד אחרי הגיעו אל הר חורב אשאל לך מי נתן לו לאכול ולשתות?

ואם נאמר שלא אכל דבר בהר חורב, כי הנה משה כל ימי עמדו שמה לחם לא אכל ומים לא שתה, ולא בחזרתו כל אותו דרך המדבר, יהיו אם כן ימי אותו נס שמונים יום ושמונים לילה לא ארבעים יום וארבעים לילה שזכר הכתוב.

פירוש הכתוב ושעורו וילך בכח האכילה ההיא ארבעים יום וארבעים לילה, וזהו הכלל, עוד פירט אותו באמרו עד הר האלקים חורב ויבא שם אל המערה וילן שם וגו', וספר מה שקרהו שם ושאר לו יתברך שוב לדרכך מדברה דמשק, ר"ל שבאותו הדרך אשר בא במדבר ישוב, וכל זה מההליכה והישיבה והחזרה היה באותם ארבעים יום וארבעים לילה שזכר, כי להיות אליהו זקן וחלש הלך אותו מהלך בעשרים יום או י"ט יום וישב שם יום אחד שיתבא' וחזר באותו סכו' מהימים והיו כלם ארבעים יום וארבעים לילה.

(ט) ולא אמר הכתוב שישן כי אם שלן, לפי שכל הזמן שישב שמה היה מתבודד ומכין עצמו לנבואה ויצעק אל ה' כל הלילה, ולזה נאמר והנה דבר ה' אליו, רוצה לומר אז בהיותו באותו מקום מקודש אלקי ומתבודד וקורא בשם אלקיו, באהו הנבואה שלא באה אליו כל אותם הימים אשר עברו לא בארץ ישראל ולא במדבר בהליכתו שמה.

עיוני הפטרה רב אברהם ריבלין-פינחס

"המספר ארבעים יום מציין משך זמן הדרוש לירידת דבר רוחני לעולם הגשמי, מעין "ארבעים יום קודם יצירת הולד", ומניעת האכילה מסמלת עלייה לדרגה רוחנית והידמות למלאכי השרת."

"בדרכם אל ההר נפגשים השניים עם מסר זהה: אין לדבר לשון הרע על בני ישראל, בניו של הקב"ה. תפקידו של הנביא הוא אכן להוכיח את העם, אבל כלפי הקב"ה עליו להגן ולסגור על העם בכל כוחו.

במפגש הראשון של ה' עם משה בהר סיני טוען משה: "הן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי". כשה' נותן לו אותות לשכנע את בני ישראל, אות הנחש ואות היד המצורעת הוא טומן בהם ביקורת סמויה: "רמז לו שסיפר לו לשון הרע על ישראל ותפס אומנתו של נחש...אף באות זה רמז לו שלשון הרע סיפר באומרו לא יאמינו לי לפיכך הלקהו בצרעת כמו שלקתה מרים על לשון הרע". משה למד את הלקח וכשהוא עולה להר הוא מסגיר ומבקש רחמים על בניו של ה', עד כדי מסירות נפשו וגופו: "אנא חטא העם הזה חטאה גדולה ויעשו להם אלוהי זהב, ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת", ועל כן זכה לקרבת ה' "ואתה פה עמוד עמדי".

גם לאלהו נשלחו רמזים על לשון הרע: "וישכב וישן תחת רותם אחד...ויבט והנה מראשותיו עוגת רצפים", ועל לשון הרע נאמר "חיצו גבור שוננים עם גחלי רתמים" (תהילים קכ, ד). ודרשו חז"ל שלשון הרע נמשלה לגחלי הרותם, "אע"פ שכבו

מבחוץ לא כבו מבפנים. מעשה באחד שהניח גחלים בוערות בחג ובא ומצאן בוערות בפסח (ירושלמי, פאה א,א). וכן דרשו את השם "עוגת רצפים": "אמר ר' שמואל בר נחמן מהו עוגת רצפים, רצוף פה של מי שאמר דילטוריה על בני".

מדרש תהלים (בנבר) מזמור קכ

הרותם הזה מי שמדליקו גחליו אינם כבות. ומעשה היה בב' בני אדם שבאים במדבר וישבו תחת רותם אחד, לקטו עצים מרותם ובשלו להם מה שיאכלו, ואכלו לחם, לאחר שנה באו למדבר באותו מקום הרותם, ומצאו אפר ממה שהדליקו, אמרו הרי י"ב חדש יש לנו משעברנו ואכלנו במקום הזה, מששו באפר והלכו עליו, ונכוו רגליהם מן הגחלים שתחת האפר, לפי שאין נכבות, לכך נמשל לשון הרע כגחלי רתמים, שנאמר חצי גבור שמונים וגו'.

Eliyahu Hanavi

"The Midrash sees a connection between the duration of Eliyahu's journey to Har Sinai and the length of time the spies took to scout Eretz Yisrael." (p. 142)

אוצר המדרשים (אייזנשטיין) פנחס בן יאיר עמוד 485

וילך בכח האכילה ההיא ארבעים יום (מלכים א' = י"ט), לזכר מ' יום של מרגלים שנאמר וישבו מתור הארץ מקץ ארבעים יום (במדבר י"ג)

Thus, before he arrived at his destination, Eliyahu received one last message about the dangers of speaking *lashon hara*. These sentiments were intimated by the Holy One, Blessed is He, to Eliyahu HaNavi prior to his arrival at Har Sinai, but the upcoming verses will reveal that Eliyahu was undeterred, maintaining his zealous sense of duty to his Master."

שו"ת רדב"ז חלק ו סימן ב אלפים רצד

שאלת ממני אם יש לו אצלי טעם למה הטריח הקדוש ברוך הוא את אליהו מהלך ארבעים יום עד אשר בא אל הר אלקים והראהו כל אותה מראה והלא בארץ ישראל אשר שם עיקר הנבואה והקדושה היה יכול להודיעו הנבואה כי הר חורב אחר שנסתלקה השכינה לא נשאר בו שום קדושה:

תשובה כבר ידעת שאין הקדוש ברוך הוא חפץ שילמדו על בניו קטיגוריא ולא דלטוריא אלא סנגוריא וזכות ורוצה שהצדיק יתפלל על הדור כאשר עשה אברהם אבינו ע"ה ולא כאשר עשה נח ולכן כתיב מי נח ונקראת על שמו ואליהו ז"ל לעולם היה מקנא והכי איתא במדרש אמר לו הקדוש ברוך הוא לעולם אתה מקנא קנאת בשטים על גילוי עריות קנאת על הברית דכתיב כי עזבו בריתך בית ישראל חייך שאין ישראל עושין ברית עד שאתה רואה בעיניך וכו' ואיתיב כמאן דאמר פנחס זה אליהו והכי משמע נמי קח נא את נפשי כי לא טוב אנכי מאבותי משמע שהארץ כבר ימים הרבה וכשראה הקדוש ברוך הוא שלעולם היה מקנא ולא היה מלמד על ישראל זכות ולא התפלל עליהם אלא אדרבא נשבע אם יהיה השנים טל ומטר כי אם לפי דברי וראה בצערן של ישראל שהיו מתים ברעב ולא התפלל עד שריחם הקדוש ברוך הוא בשנה השלישית ואמר לך הראה אל אחאב ואתנה מטר על פני האדמה ואפילו אחר שאמרו כל העם ה' הוא האלקים לא התפלל עליהם אלא אדרבא שאל את נפשו למות והיה הקדוש ברוך הוא מתאוה שיתפלל על בניו ואמר וכי לא למד זה ממשה רבו שהתפלל לפני כמה פעמים על ישראל ומסר נפשו עליהם אמר אעשה לו רמזים ודברים אשר נעשה למשה רבו ויזכור מעשיו וילמוד לבטל הקטגוריא וילמד עליהם זכות כאשר עשה משה. ולפיכך הלך בכח האכילה ארבעים יום כאשר עמד משה ארבעים יום ומ' לילה לחם לא אכל והביאו אל הר האלקים מקום המעמד הגדול ומשה מליץ בין ישראל ובין אביהם והלינו במערה והיא נקראת הצור אשר נתישב שם משה ואמר לו מה לך פה אליהו כלומר מי הביאך פה מקום משה רבך אולי יזכור וישבו לבקש רחמים ואדרבא הוסיף לומר דלטוריא עזבו בריתך בני ישראל את מזבחותיך הרסו ואת נביאך הרגו בחרב ובכלל את מזבחותיך הרסו רמז שהיו בונין מזבחות לע"ז. אמר לו הקדוש ברוך הוא עדיין אתה מקנא צא ועמדת בהר לפני ה' כאשר אמר למשה הנה מקום אתי ונצבת על הצור ושמתך בנקרת הצור וגו' והיא המערה והראהו ולימדו י"ג מדות רחמים ואמר לו אם יעשו לפני כסדר הזה מיד אני מרחם עליהם כדי שיתן אליהו אל לבו ויזכור י"ג מדות של רחמים והעביר לפניו רוח גדולה וגו' במדרש א"ל בשעה שהרוח יוצא לעולם הקדוש ברוך הוא מרשלו בהרים ומשברו בסלעים ואומר לו הזהר שלא תזיק את בריותי ע"כ ועל דרך זה הרעש והאש והמתרגם אמר מלאכי רוחא ומלאכי זיעא ומלאכי אישתא וקל דמשבחין בחשאי ורמז לו אף על פי שיש לפני שלוחים של זעם חביב לפני קלא דתפלה ושבח בלחש וזהו קול דממה דקה ואמרו במדרש המתין לו שלש שעות ועדיין עמד בדבריו הראשונים

ואמר קנא קנאתי ע"כ. כיון שראה הקדוש ברוך הוא שעדיין הוא מקנא אמר אין זה ראוי לעמוד בעולם אמר לו ואת אלישע תמשח לנביא תחתיך לקחת נפשו אי אפשר שכבר נתתי לו את בריתי שלום להניחו בעולם אי אפשר דלעולם יהיה מקנא ולא ילמוד סניגוריא על ישראל הילכך יסתלק לעליונים. ואם תשאל למה לא התפלל אליהו על הדור לפי שהיו בהם שלש העבירות החמורות ע"ז וגילוי עריות ושפיכות דמים וחשב שלא תועיל התפלה. ומ"מ היה לו לעשות מה שעליו שכבר היו שם צדיקים הרבה כל הברכים אשר לא כרעו לבעל וכל הפה אשר לא נשק לו ובזכותם ובזכות תפלת הצדיק היו השאר נצולים ולא יתקיים והיה הנמלט מחרב חזאל ימית יהוא והנמלט מחרב יהוא ימית אלישע והשארתי בישראל שבעת אלפים כל הברכים אשר לא כרעו לבעל וכל הפה אשר לא נשק לו:

דעת סופרים

יש מפרשים שנכתב שם העץ כי בדרך כלל סכנה לישון במדבר, מפני הנחשים המצויים שם. אבל תחת הרוותם, הסכנה פחותה, משום שאין נחשים מצויים סביבו, כי חריפותו מבריחה אותם. -זזה דומה למה שעשה יעקב בלכתו לחרן, שגדר עצמו באבנים.

אין הוא יכול לשאת את הצער של חילול כבוד שמים וחילול הארץ הקדושה. וכן נראה שהוא בטוח כי אם ישאר בחיים ימיתוהו הרשעים, קרובי נביאי הבעל והצידונים והוא מעדיף למות בידי שמים מאשר בידי אנשים רשעים, כי זה יגרום חילול ה' ויבטל את רושם כל מעשיו וזה תמה למה שאמר דוד: "נפלה נא ביד ה' כי רבים רחמיו וביד אדם אל אפלה"

בכח האכילה וגו'. המלה בכח נקראת למעלה ולמטה. "ויקם וגו' בכח", וילך בכח האכילה. [כי קו מפריד בעמצע]

כפי הנראה נח בדרך במקומות רבים, לכן נמשכה דרכו זמן רב כזה.

ארבעים יום. כימים שהיה משה בהר.

אליהו בא להר חורב תקע"ו שנים לאחר מתן תורה.

ויבא שם אל המערה. הוא בא שם אל מערה ידועה שהיתה בהר סיני, שעליה נאמר למשה "ושמתוך בנקרת הצור".

ה' יודע את מרת נפשו ויודע מה הביא אותו לכאן. הוא אף סייע לו להשיג את חפצו לבא לכאן. השאלה מכוונת להרגיע את אליהו לומר לו, שבכל זאת צריך היה להתגבר על כאבו ודאגתו ולהישאר בסבלנות במקומו. חובתו לקבל באהבה את כל מה שיארע לו. -אולם הדברים ניתנים להתפרש גם כקנינה מפי עליון על שאליהו נאלץ לברוח מבין חברת בני ישראל והשתתפות בצער, דומה לשאלה: "מה לידידי בביתי" (ירמיה יא, טו).

אמרי ח"ן

המלבי"ם שואל תחלה נאמר (פרק יט פסוקים ד - ה) שאליהו ישב תחת רותם אחד והכתיב אחת ואלו בפסוק הבא נאמר וישכב וישן תחת רותם אחד. מדוע בתחלה יש בפסוק כתיב וקרי, ואלו בפסוק השני כתיב וקרי שוים? כמו כן מדוע תחת הרותם השני שכב וישן ואלו תחת הרותם הראשון רק ישב. מסביר המלבי"ם כי הרותם הראשון היה קטן וחשוף לכן לא יכל לשכב תחתיו, לפיכך כתוב רותם אחת בלשון נקבה, להראות שהוא קטן וחשוף (כאלו רותם חלש) ואלו הרותם השני שהיה רחב ומכוסה ענפים שם יכל לשכב ולחסות בצל ענפיו, לכן נאמר אחד בלשון זכר, וגם נאמר וישכב, כאשר שכב תחת הרותם.

המזון הרוחני הסיר ממנו גם את הצורך לישון במשך ארבעים היממות כפי שלא היה צריך לאכול ולשתות.

Did he know the way? (Was he there before)

רד"ק מלכים א פרק יט פסוק ד

כי לא טוב אנכי מאבתי - נראה כי ארכו ימיו יותר מימי אבותיו וזה ראייה לאומר פנחס זה אליהו:

שו"ת רדב"ז חלק ו סימן ב אלפים רג

שאלת ממני למ"ד פנחס זה אליהו היאך נטמא להחיות בן הצרפית

תשובה כמה דברים נאמרו בדבר זה יש אומרים שלא מת ממש והכי משמע מדכתיב עד שלא נותרה בו נשמה וכן נראה ממה שתרגם יונתן בן עוזיאל לא יתבאש לה ולא ימות ברה משמע שעדיין לא מת והכי משמע נמי בסוף נדה דאיבעיא להו בן השונמית מהו שיטמא ומדלא איבעיא להו בבן הצרפית דקדים משמע דס"ל דלא מת ואין דרך זה נכון כלל דכתיב להמית את בני וכתביב ויאמר אליהו ראה חי בנך והכי הול"ל ראי לא מת בנך וגם דברי המתרגם אינם מכריחים דהכי קאמר ולא ימות ברה ולא ישאר ברה מת והא דלא איבעיא להו בבן הצרפית דילמא בעל הבעיא לא פסיקא ליה ונתברר בכמה מקומות בתלמוד ובמדרשות שאליהו החיה את המתים. וראיתי לרבינו בחיי שכתב דצרפית נכרית היתה ומתי עכו"ם אינם מטמאין באוהל כר"ש ולפי זה הא דכתיב ויתמודד עליו לא נגע בו אלא האהיל עליו לבד וכן אמר אליהו עצמו בדוכתא אחריתי קברי עכו"ם אינם מטמאין באוהל וכן פסק הרמב"ם ז"ל וגם זה אינו נכון שהרי ארז"ל שהיה יונה בן אמתי וכי יונה נביא ה' בן נכרית היה וכ"ת שנתגייר היאך מייחס אותו אחר אביו וליכא למימר דאביו נמי נתגייר דהא בן אלמנה היה. ותו איך אפשר שיתגורר הנביא אצל הנכרית. ותו דכתיב חי ה' אלקיך אם יש לי מעוג וכי הנכרית יודעת לישבע שבועה כזאת. ותו וכי בשביל עכו"ם היה נעשה נס כזה אלא ודאי ישראלית היתה כי צרפית הסמוכה לצידון לישראל היתה. והתוספות תירצו בפרק המקבל שהיה ברור לו שיחיהו לכך היה מותר מפני פיקוח נפש ע"כ וקשה חדא דאין סומכין על הנס. ותו דאם ברור לו שיחיהו אם כן לא היה שם פיקוח נפש ואם היה שם פיקוח נפש אם כן לא היה ברור אצלו שיחיהו עוד יש לפרש דלעולם לא נטמא אליהו והא דכתיב ויתמודד על הילד לא על הילד ממש אלא סמוך לו כמו ועליו מטה מנשה כדי שתהיה תפלתו בכוונה יתירה על הילד [כמו] ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו. וגם לזה קשה דכתיב ויתמודד על ילד היה ראוי שישים פניו אל הילד ויכוין מחשבתו בתפלתו על הילד מה צורך להתמודד שפירושו שם מדתו למדת הילד. ותו דכתיב ויעלהו אל העלייה וסתם עליה בית מקורה הוא והרי נטמא באוהל. והכי משמע דכתיב וישכיבהו על מטתו ומסתמא המטה בעלייה היתה במקום מקורה ולא תחת האויר ותו שהרי נטמא במשא דפשטיה דקרא משמע שהוא בעצמו העלהו. עוד יש לפרש דהוראת שעה היתה כדי שיתקדש שם שמים על ידו כענין להקריב קדשים בחוץ הסמוך לזה המעשה שנתקדש ה' על ידו והכא נמי איכא חילול ה' שכן אמרה מה לי ולך איש האלקים כי באת אלי להזכיר את עוני ולהמית את בני ויאמרו העולם כי באת אלי ממש וע"י כך מת בני ואין לך חילול ה' גדול מזה ולבסוף נתקדש ה' כי אמרה כי איש אלקים אתה ודבר ה' בפוך אמתי. עוד יש לפרשו דמת מצוה שאין לו קוברים היה והטומאה דחוויה היא אצלו ולשני הפירושים האלו התמודד עליו ונגע בו ושניהם חדשתי אני ועל הראשון אני סומך דהוראת שעה היתה. הנה כתבתי לך כל מה שיש אצלי בתירוץ קושיא זו ואתה תבחר ולפי דעת חכמי הנסתרות לא קשיא כלל כי האומר פנחס זה אליהו שורש נשמתו של פנחס וכשאמרו לו ולאו כהן הוא מר לא רצה לגלות הסוד

Hamaspik

29. The Rambam, in his introduction to *Mishneh Torah*, maintains that Eliyahu was not Pinchas. The Rashbam, Tosafos, the Ramban, and the Rashba on *Bava Basra* 121b prove that the Talmud there disagrees with the opinion that they are the same person. Rashi in *Bava Metzia* 114b also writes that this is a matter of dispute. Furthermore, the Radvaz (6:2203) write that many do not take this literally, but explain that there is a spiritual connection between the two men.

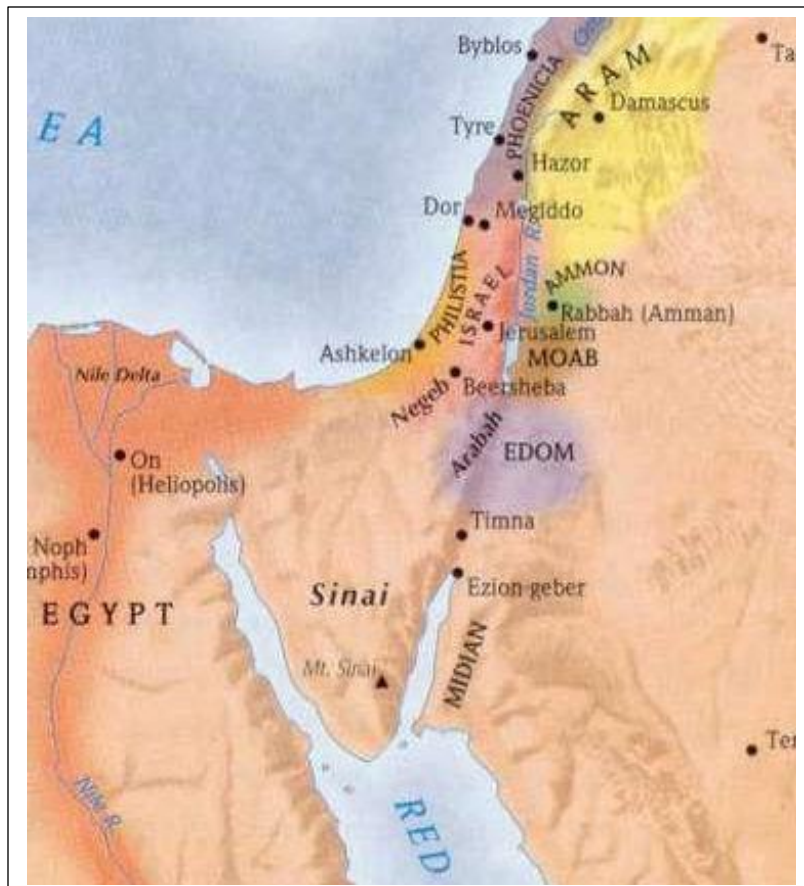
המספיק לעובדי השם 92

וְאֵלֵיהוּ שָׁחַט אֶת נְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים בְּשָׁעָה אַחַת, וְכֵן גְּדוּלָה הָיְתָה קִנְיָתוֹ לַה' יִתְעַלָּה עַד שְׁאָמַר (מלכים א' י"ט, י'): "קִנְיָא קִנְיָתִי לַה' אֱלֹהֵי צְבָאוֹת". וְאֵל תִּפְרִיכֵנִי עַל שְׁהִזְכַּרְתִּי אֶת אֱלֹהֵיו אַחַר פִּינְחָס בְּטַעֲנַת הַדְּרָשׁוֹת שְׁאֵלֵיהוּ וּפִינְחָס חָד הֵם – שְׁהָרִי אִם הוּא־הוּא כְּפִי הַטַּעֲנָה הַזֹּאת תִּהְיֶה זֶה רְאִיָה נֹסֶפֶת לְקִנְיָתוֹ לַתּוֹרָה, וְאִם אַחַר הוּא אִזּוֹ קִנְיָא כָּל אֶחָד מִן הַשָּׁנִים לְאֵלֹהִים.

To where did he travel?

מחמדי יוסף ר' צבי יוסף שפילריין ספר שמות

צ א) ומישה ה' רועה וגו' ויגהג את הצאן אחר המדבר ויבא אל הר אלקים חורבה, מדבר סיני היא בין מלרים ובין מדין, מלרים הוא למערב המדבר ומדין למזרחו, וההולך ממלרים למדין או להיפוך מוכרח הוא לעבור דרך המדבר, והנה יש במדבר הזה מקום אחד ושמו חורב ושם שני הרים סמוכים זה לזה שם אחד סיני על שם המדבר ועל שם מין אילני הסנה הגדלים שם, ושם האחד חורב ע"ש מקומו, ובמדבר הזה היתה מסילה לעובדים ושבים ממדין למלרים שסחרו אלה עם אלה כמ"ש והמדנים זכרו אוחו אל מלרים והמסילה הזאת מקומה סמוך אלל ההרים האלה, וע"כ נאמר גם באהרן בלאחו ממלרים לקראת משה כשהלך ממדין למלרים וילך ויפגשוהו בהר האלקים, וראיתי בספר הבאות הארץ להחכם ר' יוסף שווארץ בפרק ד' וז"ל הר סיני או הר חורב הם שני הרים גבוהים גובה האחד בערך 7000 רגל. והר השני בערך 6000 רגל, ברגלי הר אחד בלד הדרום עמק גדול ורחב ולא גודע מי משניהם הוא ההר הנזכר אשר בו נחנה ההורה עכ"ל, והחכם ר' שמשון בלאך בספרו:

סבילי עולם בחלק ארץ ערב כתב וז"ל מדבר סיני על יד ים סוף וכו' היוחר יקר
 ונפלא במקומות ההם הוא ההר אשר חמד אלקים לגלות עליו כבודו וכו' זה
 סיני הר גדול מאוד וכפול ראשו שטוח וממנו יצאו צ' ראשים שם האחד הפונה
 קדמה סיני וכו' ושם השני הפונה מערבה חורב עכ"ל. הארכתני בזה בעבור כי
 רבים יבינו ששניהם הם רק הר אחד לפעמים יקראוהו הכתוב סיני ולפעמים
 חורב. ולדעתי יתכן כי כ"מ שזכר בפסוק הר אלקים הכוונה על הר חורב כמו
 שנאמר כאן ויבא אל הר האלקים חורבה. וכן באליהו הנביא (מלכים א' יט)
 וילך בכח האכילה ההוא ארבעים יום וארבעים לילה עד הר האלקים חורב.
 ובמקום שנאמר בפסוק הר ד' הכוונה על הר סיני. ועיין מ"ש בסוף פרשת
 משפטים בענין זה:

טו) וישכן כבוד ד' על הר סיני. כאן נאמר בפירוש הר סיני, להורות על
 מש"ל שמשא לא עלה בחחלה רק אל הר חורב ללורך הפרישה
 אבל הכבוד שכן על הר סיני כמו שאפרש בסמוך. — ויבסוהו הענן ששח ימים,
 פירוש למשה כמ"ש רש"י ז"ל בשם ר"א שזה הי' מעשה אחר מ"ה ר"ל למחרתו
 של יום מ"ח והגם שהפרישה בכ"מ הוא שבעה ימים יתכן שהיום של מ"ח גם הוא
 עולה בחשבון. — ויקרא אל משה ביום השביעי מהוך הענן. הקריאה הזאת
 הייתה שיעלה מהר חורב להר סיני אחר הפרישה ולכן אחר הקריאה נאמר עוד
 הפעם ויעל אל ההר שנראה כמיותר. והכלל הוא שקודם שהוקם המשכן הי'
 ההר סיני דוגמת האהל מועד וראש ההר דוגמת קדשי הקדשים נקיים השכינה
 וז"ש במ"ח וירד ד' על הר סיני אל ראש ההר, והר חורב הי' דוגמת החלר חוץ
 למקום השכינה ששם הי' מקום הפרישה למשה רבינו כמו שהי' החלר נקיים
 הפרישה לאהרן ולבניו בשבעת ימי המלוואים, וכמ"ש באה"מ ויכס הענן את
 האהל מועד וכבוד ד' מלא את המשכן כן נאמר כאן בהר סיני ויכס הענן את
 ההר וישכן כבוד ד' על הר סיני, וכמ"ש שם ולא יכול משה לבוא אל אה"מ
 אלא הי' עומד בחלר כן נאמר כאן והיה שם ר"ל בהר חורב כנ"ל, וכמו ששם
 רק ע"י הקריאה הי' לו רשות לבוא אל אה"מ כמ"ש ויקרא אל משה וידבר
 ד' אליו מאה"מ לאמר כן. נאמר כאן ויקרא אל משה ביום השביעי ויבא נושה
 בחוץ הענן ויעל אל ההר שהיא הר סיני, וכמו באהל מועד הי' הדבור הראשון
 בענין קרבנות נדבה עולה ונומחה ושלמים כן בהר סיני הי' הדבור הראשון בענין
 תרומת נדבה מאה כל איש אשר ידבנו לבו:

רמב"ן דברים פרק א פסוק ו

בחרב לאמר - על דעתי חורב שם מקום קרוב להר סיני ששם ישבו ישראל בשנה ההיא, כי המדבר היה גדול ושם ההר אשר
 חמד אלקים ושמו סיני ועל כן נקרא כל המדבר מדבר סיני כאלו הוא מדבר הר סיני, ואמר הכתוב (שמות יט ב) ויבאו מדבר
 סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ההר, שחנו במדבר במקום הנקרא חורב והוא נגד ההר. ואפשר שגם ההר גם המדבר
 יקראו סיני, כי שם אילני הסנה רבים, ושם סמוך להר מקום או עיר מושב ששמו חורב ושם עמדו. והכתוב שאמר (שם ג א)
 ויבא אל הר האלקים חרבה, שבא אל חורב אשר שם הר האלקים, והסנה היה בהר ומשה היה בחורב המקום אשר לפניו
 קרוב לו אשר עמד שם מחנה ישראל שנה, ולפיכך אמר (שם פסוק ג) אסורה נא ואראה, שיסור מחורב עד ההר. ופעמים יקרא
 הכתוב ההר כן, כמו שאמר (שם לג ו) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב, כלומר מן ההר אשר בחורב בתחומו או לפניו,
 או ששם כל הארץ חורב וההר בתוכה, וכן זכרו תורת משה עבדי אשר צויתי אותו בחורב על כל ישראל חקים ומשפטים
 (מלאכי ג כב) ירמוז לכל אשר נצטווה בהר ובאהל מועד אשר שם בחורב:

וראיתי בילמדנו מדרשם, לא ידעת, בסיני, גם לא שמעת, בחורב, גם מאז לא פתחה אֶזְנְךָ (ישעיהו מח ח), בערבות מואב, רמז כי חורב מקום אשר שם אהל מועד. רק ר"א אמר (שמות ג א ב) כי חורב הוא הר סיני, כי מפני החורב והיובש יהיה שם הסנה, ויקרא בשני שמות ושניהם שוים בטעם:

Mount Chorev symbolizes, in the history of Israel, the covenant forged between God and the nation at that place, and the Divine Revelation to Israel at the giving of the Torah. Here, then, are to be found the historical roots of *Am Yisrael* as God's nation. The irony of the situation should not be ignored. Eliyahu had fled from his people and headed for the wilderness in order to be alone there: "If only I was in the wilderness, in a lodge for wayfarers, that I might leave my people and go from them..." (*Yirmiyahu 9:1*). But, against his will, his legs carry him to the heart of that wilderness, to the exact spot where the historical foundations of Israel lie. And so Eliyahu – who is fleeing from his mission and from his nation – finds himself suddenly face to face with the most powerful symbol of the beginnings of Israelite existence and identity – Mount Chorev.

What happened there?

1st Question

מצודת דוד מלכים א פרק יט פסוק ט

מה לך פה - למה באת הנה ובא השאלה בדרך לשון בן אדם השואל בכדי להכנס עמו בדברים ודוגמתו אי הבל אחיך

רד"ק מלכים א פרק יט פסוק ט

מה לך פה אליהו - טעם השאלה תחלת הדברים לשמוע המענה כדרך לשון בני אדם וכן שאלת מה לך הים כי תנוס מפני התשובה אי הבל אחיך הרצחת וגם ירשת הראית כי נכנע אחאב ואעפ"י שהוא יודע לב בני האדם וכן ויאמר לו איכה מה זה בידך וכן ענין מה לך פה למה יצאת ממקומך מה יש לך פה:

שיר השירים רבה (וילנא) פרשה א

ויאמר קנא קנאתי לה' אלקי ישראל כי עזבו בריתך בני ישראל, אמר לו הקדוש ברוך הוא בריתי שמא בריתך, ואת מזבחותיך הרסו, אמר לו מזבחותי שמא מזבחותיך, ואת נביאיך הרגו בחרב, אמר לו נביאי ואת מה איכפת לך, אמר לו ואותר אני לבדי ויבקשו את נפשי לקחתה

It was despair over his role as prophet that led Eliyahu to flee to the desert. Now we may modify this statement and formulate it as follows: It is Eliyahu's preoccupation with his "soul," his life, his personal fate, that leads to both his despair over his role and his flight to the desert.

רלב"ג מלכים א פרק יט

(ט) והנה דבר ה' אליו ויאמר - אחשוב כי בתחלה בא אליו דבר ה' על דרך הנבואה ושאל לו הש"י מה לך פה אליהו ואף על פי שכבר ידע זה הש"י על דרך אמרו לקין אי הבל אחיך והנה השיב אליהו כי הוא מקנא לש"י כי בני ישראל עזבו את ברית התורה והרסו מזבחות הש"י כי לא רצו לעבוד כי אם אלהים אחרים והרגו נביאי השם בחרב כי כבר הרגה אות' איזבל כמו שקדם ונשאר אליהו לבדו מן הנביאים הידועים לה ובקשה להרוג אותו וכאילו שאל מהש"י על זה שיקום נקמתו על אלו הרעות שעשו ישראל והנה קרה זה לאליהו מרוב כעסו על חטאת ישראל אז אמר לו הש"י שיצא ויעמוד בהר לפני ה' ר"ל כי כשיראה לו כבוד ה' אז יצא מהמערה וידמ' שכבר עשה זה הש"י כדי שיבקש אליהו רחמים על ישראל לא שיתפלל להשחיתם על רוע מעלליהם כי היה רצון הש"י להאריך להם אפו כדי שישבו אליו ולזה הראה לו הדברים המשחיתים כמו הרוח הגדולה והחזקה שהיא מפרקת הרים ומשברת סלעים:

(יא) ולא היה ברוח ה' כי אין מדרך הש"י שיביא הרעות אם לא לתכלית שיגיע מהם טוב ולפי שנתבאר לש"י שלא יהיו מקבלי' תוכחת לא רצה לענשם על אלו החטאים לפי מה שראוי אבל המתין להם אם ישוּבו מדרך הרעה, והנה היה אחר הרוח רעש והוא מזיק כי הוא כלי להפכת הארצות, וזכר ג"כ שלא ברעש ה' כמו שזכרנו ברוח:

(ט) מה לך פה. ר"ל הלא הנביא צריך שימצא בין העם להוכיח ולנבאות לא שיתבודד במדבר ובהרים:
ויאמר. הנה אנכי לא אוכל להיות נביא מורה ומוכיח לעם הזה, כי צמתתני קנאתי על רוע מעשיהם

(לב) ועתה אם תשא חטאתם - הרי טוב, איני אומר לך מחני. ואם אין, מחני, וזה מקרא קצר, וכן הרבה:
מספרך - מכל התורה כולה, שלא יאמרו עלי, שלא הייתי כדאי לבקש עליהם רחמים:

R' Gidon Rothstein Haftara emails 2005

Pinhas

When Eliyahu gets to the mountain, he stands in the cave, which Rashi Pesachim 54a links to the cleft in the rock in which Hashem placed Moshe. Hashem then asks Eliyahu what he is doing there, which seems to ignore an angel's having specifically prepared Eliyahu for this journey, presumably with Hashem's knowledge...

I find it more likely that the question seeks to give Eliyahu an opportunity to define his presence at Sinai, since how he understands what is happening to him will be important to how Hashem reacts.

Eliyahu's Perspective

Eliyahu answers that he has been jealous for God – which in English we would express by saying that he has striven to increase God's honor and Presence in the world – and the Jews have violated the covenant, destroyed the altars, killed the prophets, leaving only Eliyahu himself alone.

Eliyahu's comments need analysis, since some of them seem wrong. He claims, for example, that the Jews have destroyed God's altars, but the commentators are not clear on which altars he means. Radak though it meant the altar he had just used at Mount Carmel (which the verse had noted was not well kept up), but Eliyahu speaks of altars, as in more than one.

את מזבחותיך הרסו - במות יחיד הנעשות לשם שמים שהרי מזבח בית הבחירה בירושלים היה:

Rashi suggests what seems to be the only other possibility, that Eliyahu means the *bamot*, individual altars made to worship God. Since such altars were *halachically* impermissible once the Beit haMikdash was constructed – Eliyahu's sacrifice at Mount Carmel is the paradigm of an *horaat sha'ah*, a prophet exercising his right to temporarily violate the Torah in the name of producing a greater sanctification of God's Name – his complaining about the neglect of the *bamot* requires explanation.

Rashi knew the prohibition against *bamot* as well as we do, so he seems to be assuming that Eliyahu both objected to the existence of such *bamot* and was appalled at the Jews' mistreatment of them. It suggests that Eliyahu (and Rashi) knew the importance of looking at the world from both the *halachic* perspective and that of the actual people. (Reform and Conservative Jews who do not adhere even to

the standards set by their movement are, from this perspective, more distressing to us than the ones who assiduously follow what they believe to be the correct way to worship God).

Eliyahu also said that the Jews have killed all the prophets, leaving him alone, a claim that ignores Ovadya, the servant of Ahav we met earlier in the previous *haftarah*, who was also the prophet of the book in Trei Asar. Further, Ovadya had just reminded Eliyahu that he had saved a hundred prophets from Izevel, meaning Eliyahu was not alone. Rashi argues that since they were in hiding they could not count as support for Eliyahu, which suggests that Eliyahu's loneliness stems from a lack of allies in his mission in life.

From Eliyahu's perspective, then, he has a valid complaint against the Jewish people. He has striven to serve them, help them escape their erroneous beliefs and actions, and been hounded and threatened instead. He flees Izevel not because he is afraid of her killing him, but because he is offended that such should be the reward for the efforts he has made. Given an opportunity to speak to the Creator about his situation, he stands in protest of the Jews' actions and expresses his frustration with them...

Perhaps our point of entry should be Moshe Rabbenu's experience with the 13 Attributes in this very place. Moshe seems to have merited that Vision as a result of having successfully protected the people from the full consequences of their sin with the Golden Calf. Eliyahu, according to Radak, merited *his* vision for what he did at Har haCarmel, although Eliyahu did two things: he elicited an admission from the people that God is the only deity and also convinced the people to kill the prophets of Baal.

While Moshe's prelude was purely protective, Eliyahu's had a productive and destructive side. When he is shown the wind, noise, and fire, it suggests to me that he is being told that, necessary as these might be, "God is not in the wind...the noise...the fire." These powers are necessary to the running of the world, and God employs them, but God is not in them, they are not of God in the same way as the still, small voice.

The question God asks – "What are you doing here, Eliyahu?" a word-for-word repetition of His earlier one – seems calculated to produce a different answer, since otherwise why ask it. The vision, which stressed that destructive forces are not as much "of" God as calm and quiet, seems calculated to encourage Eliyahu to rise above his frustration with the Jewish people, to return to his role as prophet and priest, lovingly and patiently helping people find their way to God...

The differences in their responses explain the differences in their results. Eliyahu (or, perhaps, Pinhas) has had enough; he is right, they are wrong, and there is no middle ground to discuss. True as far as it goes, Moshe Rabbenu's finding a way to protect the Jews from the full consequences of their actions, his ability to envision a future in which the Jews still play a vital role in bringing Hashem's messages to the world, stands as a rebuke to Eliyahu's having fallen into the rigidity of seeing only the one right way for the world to work...

Perhaps that provides an insight into when prophets seek death, and when their careers are meaningfully over. Communal life and involvement inherently involve coming to peace with the gap between the ideal and the real; when a prophet can no longer do that, he will become so frustrated as

to long for death, and an essential aspect of the prophetic mission - serving as the Jewish people's defender – will have been lost.”

רד"ק מלכים א פרק יט פסוק יג

וילט פניו באדרתו - כמו שאמר במשה רבינו עליו השלום ויסתר משה פניו ופי' ויצא ויעמד פתח המערה כשמעו קול דממה דקה בא ועמד בהר פתח המערה וכסה פניו כמו שאמר לו הדבר צא ועמדת בהר לפני השם ר"ל שיעבור הכבוד ומתוך אותו הקול דממה יצא אליו קול דבר שאמר לו מה לך פה אליהו ופירוש קול דממה דקה קול נמוך וי"ת הפסיק כן והא ה' מתגלי וקדמוהי משריית מלאכי רוחא מפרקין טוריא ומתברין כיפאי קדם ה' וגו' כבעמוד ויש לשאול מה היה כל זה הענין ולא אמר לו מה יעשה עד שהביאו אל הר חורב והראה לו כל זה הכבוד, והנראה בעיני כי כל זה היה גמול המעשה הטוב שעשה בהר הכרמל וקדש שם ה' בתוך בני ישראל והחזירם למוטב עד שאמרו כלם ה' הוא האלקים ה' הוא האלקים והרג נביאי הבעל גמלו האל-בצדקו והביאו אל מקום הכבוד עם פלא גדול שעשה עמו בדרך והראה לו כל הכבוד הזה וצריך להתבונן ברוח וברעש ובאש ובקול דממה דקה:

2nd Question

מלבי"ם מלכים א פרק יט

(יג) וראה כי תוכן המשל שאין רצון ה' שהנביאים יענשו את העם ויקנאו בזעם, שאל אותו שנית מה לך פה, ומדוע אינך שב אל שליחותך לנבאות ולהוכיח בלא קנאה ורעש:

רלב"ג מלכים א פרק יט פסוק יב

וידמה כי מרוב כעס אליהו על רוב חטאת ישראל לא שם אל לבו להבין את דבר המראה הזאת ולזה השיב אופן שאמר בראשונה

מצודת דוד מלכים א פרק יט פסוק יג

מה לך פה - על כי הראהו הכבוד ולא עבר ברוח וברעש ובאש כ"א בקול דממה דקה כי חפץ חסד הוא ולא יעיר כל חמתו לבוא ברוח וברעש ובאש

אלשיך מלכים א פרק יט

נמצא כי הכין לו הוא יתברך דרך שיבקש רחמים, כי עבר על פניו מעין מה שעשה למשה, למען ישוב מדרך קנאתו ויבקש רחמים ב"ג מדותיו להאריך אפים לישראל ויאמר לו מה לך פה אליהו, כלומר, אם עודך מחזיק בסברתך בהיותך פה מקום אשר בו נעשה הפכו, והשיב כי עודנו בסברתו כי קנאת ה' בוערה בו:

ואמר קנא קנאתי כמפורש בקודם

Response

מלבי"ם מלכים א פרק יט

(טו - טז) ויאמר. אז אמר לו כי הנהו ממלא רצונו מה שמקנא על כבוד ה' ויעניש את העם ע"י חזאל ויהוא ואלישע, שאלה יהיו נגד הג' מחנות שראה שמורים פורעניות רוח רעש ואש, ונגד ג' החטאים שחשב, שנגד מ"ש אשר עזבו בריתך, יכם חזאל שאינו בן ברית. ונגד את מזבחותיך הרסו, יכם יהוא שהרס מזבח הבעל, ונגד את נביאך הרגו, יהרגם אלישע. אולם במ"ש שאינו רוצה לשוב לנבאות עוד כי מקנא הוא, צוה שימשח את אלישע אחר שאינו יכול לנבאות ע"י קנאתו:

We may elaborate upon the Malbim as follows: the order of the forces that Eliyahu sees in the revelation moves from the furthest to the nearest. The wind comes from afar and destroys everything in its path; the earthquake emerges from the depths of the earth – but only directly beneath the point where the destruction takes place; while the fire devours – in its place – whatever it takes hold of. The order of the personalities who will bring punishment upon Israel follows the same pattern: Chazael will come upon Israel from afar; he is King of Aram. The rebellion

of Yehu will arise from the midst of the nation of Israel, revealing the profound popular dissatisfaction with the reign of the house of Achav. Elisha will act at the most overt and immediately layer: amongst the nation itself.

רד"ק מלכים א פרק יט

(טז) תמשח ולנביא תחתיך - כיון שאתה רוצה להסתלק מן העולם שאמרת רב עתה ה' קח את נפשי צריך שתניח נביא תחתיך ותמנה אלישע בן שפט ותלמדוהו, ובדרש א"א בנבואתך מאחר שאתה מלמד קטיגוריא על בני:

חזון המקרא - ר' יששכר יעקבסון - הפי פינחס

אך המתמיה במעמד הר חורב הוא ענין אחר. בסקירה על רמזים למתן תורה במקרא (הפטרת פרשת בשלח) כבר הדגשנו כי המקרא ממעט להזכיר את מעמד הר סיני. והנה חוץ מאשר במתן תורה ואחרי מעשה העגל מוזכר עוד הפעם הר חורב רק בסיפורי אליהו. אך לא לשם התגלות ה' לצו מיוחד, אלא כמו שעלה משה על ההר להתפלל ולעמוד לפני ה' כך קרא ה' את אליהו להר האליהו. וכעת עלינו להשוות את שני המנהיגים הגדולים האלה. משה כאילו נאבק על התקרבות העם אל ה'; רק אחת הוא מבקש: שה' יסלח לעמו. כסניגור גדול הוא עומד בהר חורב עד שיוכל לבשר לעמו את בשורת הסליחה והיחודש הברית (ראה פרשת כי תשא). אולם בכל סיפורי אליהו לא נמצא אפילו תפילה אחת שנשא הנביא בעד עמו. בהר חורב הוא חוזר פעמיים על ההאשמה הכבדה (מליא יט, י ויד): „קנא קנאתי לה' אלהי צבאות כי עזבו ברייתך בני ישראל את-מזבחתיך הרטו ואת-נביאיך הרגו בחרב ואותך אני לכדי ויבקשו את-נפשי לקחתה". המתמיה הוא, שהנביא קיטרטג כאן במקום ללמד זכות על עמו. ועמוקים הם דברי הילקוט על פי סדר אליהו נוטא פרק ח (ילקוט למלכים רמז ריז): „היה לו שיאמר לפניו: רבונו של עולם הן בניך בני אברהם יצחק ויעקב שעשו לך רצונך בעולמך, הוא לא עשה כן אלא אמר, קנא קנאתי". רבי יצחק אייזיק הלוי בספרו „דורות הראשונים", בדברו על ההפרות בלשון הנביאים, מעיר במיוחד על קיטרטג זה של אליהו את ההערה הבאה: „ונוכל ללמוד גם מדברי אליהו לפני ה' עד כמה דברו הנביאים בשילוח [כלומר בהפרה - י. י.] בנוגע לחטאת בית ישראל... והנה יאמר, ואת-נביאיך הרגו בחרב אף כי מפורש שם יח, ד כי רק איזבל עשתה כן, ויאמר, ואותך אני לבדי אף כי מפורש שם יח, יג כי גם אליהו ידע כי עבדיהו החביא מאה נביאים ואין ספק כי עוד רבים הצליח בידם להסתיר גם להמלט לארץ יהודה. ויותר מכל זה חרי בארץ יהודה לא היה דבר מזה כי רק איזבל עשתה זה ובכל זה יאמר על בני ישראל בכלל..." (כרך ששי עמ' 15 הערה 2).

דעת סופרים

מאיך גם אולם כמבואר להלן נראה שאף כי בגמרא נאמר "אבא אליהו קפדן היה" הכוונה היא רק ביחס לסדרי החיים. אולם מסויימים, שבהם יש ערבה לה' קנאות זאת ובזכותה זכה לעלות השמימה – ראה להלן. הקנאות אפשרית רק בתנאים אפשרות שתושג המטרה. בשעה זו לא היתה אפשרות לכך. אולם קנאותו של אליהו הועילה לדורות. היא החרידה את ישראל ועוררה רחמים במרום.

שאינן זה ענינו גם של הגדול והקדוש בבני אדם לקטרטג על בני ישראל לפני ה', היודע יפה את הענינים והמעניש בשעה הנכונה.

שהרבה מאד השתדל ולבו בער בקרבו בבקשו את גדולת ישראל.

למה עליו לדאוג? אולם אליהו יודע יפה שה' מבקש להרגיעו רק משום שלפניו כבר גלוי שהענין אבוד וכבר נגזרה גזירת החורבן, שאף אם היא תאחר בא תבא. הוא אינו יכול להסכים לכך. לא לה' הוא דואג, כי בו אין הדבר פוגע והוא אינו זקוק לברית לשם כבוד שמו. הוא חפץ בברית הזאת להצלת ישראל, לטובת העולם.

אולם י"א שבכל זאת אי אפשר לבקש בקשה כזו, גם כאשר הכוונה היא לטובה. סדר התפילה הנכון הוא להזכיר זכויות ולבקש רחמים בגללם. אין אדם גם הגדול ביותר יכול להתפלל על רעה על ישראל, כי הגויים תמיד גרועים מהם. יש להשאיר את העונש לה' לבדו ואין אדם יכול לבקש עליו.

ויבקשו את נפשי וגו'. אין אליהו חושש לנפשו, כי הרי ביקש למות, אלא לעובדה שהעם ירד במידה כזו מדרך ה' עד שיתכן שיהרגו בתוכו נביא זקן וקדוש אלקים כאלהו.

תוכן התשובה לדבריו הוא שאין אפשרות להטיב את ישראל באמצעים שאלהו מציע להשתמש בהם. ההטבה צריכה לבא מתוך הכרה ורצון טוב והיא לא תבא על ידי עונשים בצורה מזורזת כזו שמבקש אליהו, אם כי סוף העונשים לבא כי אף שה' מאריך אפו לא ינקה את החוטאים, אם לא יחזרו.

גילוי זה לאלהו הוא המשך הגילוי למשה באותו מקום, שבו הודיעו ה' למשה את דרכי הנהגתו. והוא הכיל תשובה לבקשת אליהו.

המקרא הוא כפשוטו וגם כמשל. המשל הוא שה' שולח סערות קשות בעולם, הן סערות אויר והן סערות מלחמה וצרות כדי להעניש את בני האדם ולהחזירם מדרכם הרעה לדרך טובה, אולם אין זו הדרך הרצויה לפני ה'. הוא חפץ בטובת בני אדם ולא באבדונם. רק מעשיהם הרעים גורמים שה' ינהג אתם בדרך כזו. זו הופעה לשעה בלבד.

רק בתוך השלוח הזו יכולים ישראל לשוב לדרך ה'. ואם אמנם הם אינם עושים כן והטובה מקטינה את יראת ה' ומביאה למעשים רעים, אין משהו אחר שיוכל לבוא במקומה כדי להטיב את דרכי האדם.

לא נאמר כאן כי בדממה הדקה ה' כי גם היא רק לפניו, אבל בזמנה יכול האדם לחזור אל ה'. זו הוראה גם לאלהו שעליו לפעול בתוך תנאי "דממה דקה", בנחת ובאופן בלתי מורגש.

נראה כי בזה נרמז כבר עתה לאלהו שהוא יהיה למה שהיה לאחר מכן, שליח ה' לפעול בעולם מתוך דממה דקה, בלתי נראה ובלתי מורגש, מסייע ליחידים ומחכה בסבלנות לעת קץ.

אז אירע מה שנאמר לו תחילה שיארע, שהיתה רוח גדולה, רעש ואש. אבל הוא לא ראה כל זאת, כי הסתיר פניו.

אלהו כנראה קיווה שה' יראה בצערו ויעשה מעשים חדשים בישראל. אולם נאמר לו כי כבר נעשה די משמים ומעתה הכל תלוי ברצון ישראל. אם הם אינם בוחרים בטוב נשארה אך דרך העונשים והכליה, לבער את החטאים מן העולם. אמנם גם דרך זו אינה סוגרת את דלתות התשובה בפני יחידים וגם על העם כולו עדיין אין גזירת כליה.

אמרי ח"ן

המדרש (שיר השירים רבה פרשה א פרק ו) אומר שהקב"ה הקפיד על אליהו על שאמר עזבו בריתך בני ישראל מזבחותרך הרסו וגו'. כאשר זמן לו הקב"ה עוגת רצפים רמז לו במלה רצפים, רצוף פה, שיש לרוצץ את הפה שדבר קטגוריא על ישראל. הקב"ה אומר לאלהו אני מכיר היטב במעשיהם של בני ובוודאי אם רציתי להענישם בכל חומר הדין לא היה אחד מונע זאת ממני ובכל זאת לא רציתי לדונם בעצמי אלא מסרתי את דינם ביד חכמי הדור, משום שאנשי הדור שנהגו שלא כשורה הודרכו על ידי היצר הרע. גם את גדולי הדור מפתה היצר הרע והם לא נשמעים לו לכן יוכלו לדון את החוטאים, בכל זאת הדיינים מכירים את המציאות שיצר הרע בדור הזה מפתה בצורה אחרת מאשר בדור שעבר והם מתחשבים בנקודה זאת כאשר באים לדון, אם כן אין הקב"ה זקוק לדברי אליהו הנביא שעם ישראל עזב את חוקי התורה.

אלהו זוטא (איש שלום) פרשה ח

אמר לו הקדוש ברוך הוא לאלהו, מה לך פה אליהו, היה לו שיאמר לפניו, רבוננו של עולם, בניך הם, בני בחוניך הם, בני אברהם יצחק ויעקב שעשו לך רצונך בעולם, ולא עשה כן, אלא אמר לפניו, קנוא קנאתי לה' אלקי צבא-ות וגו', התחיל הקדוש ברוך הוא לדבר עמו דברי תנחומים, אמר לו, כשנגלית ליתן להם תורה על הר סיני, לא נגלו עמי אלא מלאכי השרת שהן רוצין בטובתן, שנאמר ויאמר צא ועמדת בהר לפני ה' וגו' ואומר ואחר הרעש אש לא באש ה' ואחר האש קול דממה דקה

Now the purpose of bringing Eliyahu to Mount Chorev, in the footsteps of Moshe, is clear: Eliyahu is being asked to examine the ways of Moshe – the teacher of all prophets of Israel – for his

ways are the proper ways of prophecy. Even when the prophet comes to convey stern reproof, when he is with God his task is to be a spokesperson for Israel's defense. When Moshe was atop Mount Chorev, he prayed for Israel and succeeded in canceling the decree of destruction that hung over them (32:14). When he descended from the mountain to the camp, he cast the Tablets from his hands and shattered them, and was ruthless in punishing the sinners. But afterwards, when he ascended the mountain once again, he retained nothing of his anger; he expressed only supplication on behalf of the nation – and even spoke brazenly to God (*Shemot 32:32*):

מכילתא דרבי ישמעאל בא - מסכתא דפסחא פרשה א

וכן תמצא האבות והנביאים. היו נותנים עצמם על ישראל. במשה מה הוא אומר ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת

Now the argument between Eliyahu and God assumes even sharper significance. The argument concerns not only the past, the fact that Eliyahu has abandoned his role and his people, but also God's policy towards Israel now and in the future. Eliyahu demands punishment and revenge – the exact opposite of the stance adopted by Moshe, who – standing at this very spot – succeeded in turning back God's anger from against Israel.

This interpretation of Eliyahu's words also explains, retroactively, his journey to the desert and his request to die there. These actions reflect not only despair over Israel, and not only the wish to be relieved of his mission, but more. Eliyahu's actions reflect his protest against God's policy towards the nation of Israel in that generation; a policy that Eliyahu regards as excessively merciful and forgiving. When his request to die is not accepted, and he is led to Mount Chorev and asked to clarify his position, Eliyahu gives vent to his innermost feelings and explains his argument with his Creator in clear and fiery terms:

"I am exceedingly zealous for the Lord God of Hosts...."

מלבי"ם מלכים א פרק יט פסוק יא

אולם כפי הנגלה הראה לו כי במחנה רוח ורעש ואש אין ה' בם, רק בקול דממה, וממנו ילמדו שלוחיו ונביאיו בל יסערו סער בל ירעשו רעש ובל יבעירו אש כמו שעשה אליהו בקנאתו לה' צב-אות שעצר את השמים ושחט את נביאי הבעל, כי ה' ישלח את נביאיו שיבואו אליהם בקול דממה, וימשכו את העם בעבותות אהבה ובדברים רכים:

Where does Eliyahu go from here?

אברבנאל מלכים א פרק יט

אברבנאל
(טו) ויאמר ה' אליו וגומר. כפי דעת חז"ל ודרך המפרשים שאלהו בקש נקמה על ישראל מפני רוע מעלליהם, יתכן לפרש לך שוב לדרכך, שאמר אליו אחרי שדרכך להיות נוקם ונוטר כנחש ושאלתך זבקשתך שאעניש את ישראל ושאתם עלימו רעות, לך מבאן ושוב למנהגך ודרכך שהוא להשתדל להעניש את ישראל, ולכן לך מדברה דמשק, רצה לומר שילך באותו מדבר של דמשק, ושאתה שובו ימשח את חזאל למלך על ארם ואת יהוא למלך על ישראל ואת אלישע לנביא, והם ינקמו נקמתך מהם.) וכפי מה שפירשתי שאלהו זכר

The Abarbanel interprets the command, "Go, return on your way," not in the primary, literary, geographical sense, but rather in the borrowed sense of "returning" to one's way of thinking and behaving.

אליהו תבע כבוד האב ולא כבוד הבן שנאמר קנא קנאתי ליי' אלקי צבאות וגו' (מלכים א' יט י) ומה נאמר שם ויאמר ה' אליו לך שוב לדרכך מדברה דמשק וגומר ואת יהוא בן נמשי תמשח למלך על ישראל ואת אלישע בן שפט תמשח לנביא תחתך שאין תלמוד לומר לנביא תחתך אלא שאי איפשי בנבואתך

From the above it also becomes clear that Eliyahu did not cease serving as a prophet following his return from Mount Chorev. The essence of God's message to him – "...You shall anoint as prophet in your stead," as interpreted by *Chazal* – "I do not desire your prophecy," was not fulfilled. Not only does Eliyahu continue to act as a prophet for a long time, but God Himself even sends him to fulfill various prophetic missions in the battle against the house of Achav. Thus, in chapter 21, in the story of the vineyard of Navot, God sends him to rebuke Achav, who is taking possession of the vineyard (*Ibid.* 17-29); likewise, in *Melakhim* 1, Eliyahu is sent by God's angel to halt the emissaries of Achazya on their way (*Ibid.* 3-4) and to appear before Achazya himself (*Ibid.* 15).

דעת סופרים

אפשר שאכן הלך אליהו מיד לדמשק ומשח את חזאל בסתר וכן את יהוא, ואמר לשניהם שתבא השעה וימלכו, כמו שאחיה הודיע לירבעם על מלכותו בימי שלמה. ואכן נראה ממשחת יהוא להלן מלכ"ב ט, ב"ו, שיהוא היה מוכן להודעה ואף אנשיו, ראה שם. וכן בחזאל נאמר להלן מלכ"ב ח, יג, "הראני ה' אתך מלך", שמשמעו שהיה כבר מלך בסתר. ראה שם. ויתכן שנדחו כל הגזירות לפי שעה בגלל תשובת אחאב ובנו יהורם.

ויש אומרים שדברים אלו נאמרו מתוך כעס על שאליהו לימד קטיגוריה על ישראל ודרש שינוי הסדרים הקבועים. אין ה' חפץ שייעצו לו מה לעשות, אף אם הדברים באים מנביא כמו אליהו. ויותר נראה שאכן קבל ה' את תפילת אליהו שילקח מבין בני אדם לעולם טוב יותר ובכל זאת יישאר בתפקידו הגדול. וזה היה השכר שקיבל אליהו על קנאותו, לא נכתב דבר זה מפני שהוא שייך לנסתרות.

בזה גילה ה' לאליהו שמידת דינו מוכנה לעשות בישראל שפטים גדולים הרבה יותר מאלו שיכולים לעלות בדעתו. אולם הם ייעשו בסדר אחר ממה שהוא חפץ. הדברים יבאו לאיטם. אמנם על ידי כך לא תוכר בהם כל כך יד ה' המענישה, אולם זהו הסדר שקבע ה' לבריאה זו, וזו, היא הדרך הנאותה לתיקון האדם.

נשאר אף מעטים מאד נקיים מחטא.

במשך כל הזמן עד ימי יהוא היו מלחמות ופורעניות רבות עד שמבני דורו של אחאב מתו מות טבעי רק שבעת אלפים.

משם. לאחר שהלך לדרכו לדמשק ומשח שם את חזאל הצעיר למלך בעתיד, ואפשר נפגש גם עם יהוא, הלך לחפש את אלישע. ולפי הדעות שמינוי אלישע קדם, הכוונה שהלך מהר חורב.

מצודת דוד מלכים א פרק יט

(יז) והיה הנמלט - לפי שבקש נקמה מישראל צוה לו המקום למשוח אלו והם יהיו השלוחים בדבר הנקם כי חזאל ירבה להשמידם והנמלט ממנו ימית יהוא כי יהרוג כל בית אחאב וכל עובדי הבעל (ואף שיהוא הרגם טרם מלוך חזאל עכ"ז אמר לשון נמלט כי אלו לא המיתם יהוא היו נמלטים מחרב חזאל על כי המה אין מדרכם לרדת במלחמה להיות הם נהרגים ביד חזאל):

מצודת דוד מלכים א פרק יט

(יח) והשארתי - אף שתמשול במ חרב חזאל לא יכלה הכשרים שבהם שיהיו במספר שבעת אלפים אשר המה חשבון כל הברכים וכו' כי זולת אלו לא ימצא בהם עוד כשרים:

"In conclusion, according to *Abarbanel*, there was but a total of seven thousand untainted Jews and miraculously, all of them would survive. According to *Rashi* and the second explanation in *Metzudos*, the seven thousand refers only to the number of righteous *men eligible for battle*. When the battles with Aram finally came to an end, every one of these righteous soldiers survived. But the total number of Jews who eschewed any form of Baal worship may well have vastly exceeded seven thousand." (p. 161)

רלב"ג מלכים א פרק יט פסוק טו

ויאמר ה' אליו לך לדרכך מדברה דמשק - ר"ל שילך לדרכו אל מדבר דמשק ומשם ימשח חזאל למלך על ארם והרצון בזה היותו נבחר למלך על ארם ומשם ימשח יהוא בן נמשי למלך על ישראל ומשם ימשח אלישע בן שפט מאבל מחולה לנביא תחת אליהו אחר שאין רצון אליהו להיות לנביאו ולמזהיר לישראל עד שכבר קץ בחייו מפני רוע מעשיהם ואמר לש"י שיקח את נפשו, ולפי שלא מצא שם בדרך כי אם אלישע בן שפט השליך אדרתו עליו לעשות לו סימן שיהיה נביא וילבש נבואת אליהו עם שלביש' האדרת היתה סימן לנביא ולזה אמר הכתוב ולא ילבשו עוד אדרת שער למען כחש וידמה שהודיע אליהו לאלישע את הנבואה וצוהו שיודיע לחזאל שהוא יהיה מלך על ארם ושימשח יהוא בן נמשי למלך על ישראל ולזה היה כאילו ימשחם אליהו או יהיה הרצון בזה כי מפני רצון אליהו בעונש ישראל לפי מה שיוורה מה שלמד עליהם חובה לפני הש"י הנה הוא סבת המשח חזאל למלך על ארם ומשח יהוא למלך על ישראל והמשח אלישע לנביא תחתיו ולזה אמר לו הש"י בכל אלו הדברים ומשחת כי הוא סבת המשחם כמו שזכרנו:

רד"ק מלכים א פרק יט פסוק טו

יתכן לפרש כי כיון שהלך מדברה דמשק ומצא בדרכו אלישע בן שפט והנבואה אמרה לו משיחת אלישע אחרון לחזאל ויהוא והוא מצאו ראשון הבין כי ע"י אלישע יהיו נמשחים ולא הקדימם הא-ל בנבואה אלא על דרך הנקמה שיהיה ראשון חזאל ואחריו יהוא ואחריו אלישע כמו שאמר והיה הנמלט וגו'"

אברבנאל מלכים א פרק יט

והנמלט מחרב יהוא ימית אלישע. (והנראה אלי בענין הוה הוא, שהשיית אמר אל אליהו שסמוך לזה ימשח את חזאל ואת יהוא, לפי שהיה רצונו יתברך להעניש את ישראל בימי אחאב וכימי אליהו, וכאשר נכנע אחאב ושב לה' בתשובה ראה יתברך להאריך אפו, וכמו שאמר אל אליהו הראית כי נכנע אחאב מפני לא אביא הרעה בימיו בימי בנו אביא הרעה על ביתו, ואמר אחר זה וישבו שלש שנים אין מלחמה בין ארם ובין ישראל. ר"ל שעם היות שהיתה המלחמה ביניהם בהשגחת השם יתברך ורצונו, הנה מפני אריכות אפו חדלו מסנה, ומפני זה לא משח אליהו את חזאל ולא את יהוא כמו שצוהו יתברך, כי גחם ה' על הרעה והאריך אפו אליהם, ולכן משחם אלישע אחרי מות אחאב. ואין ספק שאלהו צוהו על משיחתם בדבר ה', כי לא תמצא שיבא צויו ולא דבור אקקי אל אלישע על משיחת אחו מהם, אבל הוא כיעצמו אמר אל חזאל שיהיה מלך על ארם אחרי מות בן הדד, וגם כן כיעצמו צוה את יונה הנביא שילך וימשח את יהוא, לפי שעשה זה מפני שצוהו אליהו עניו בדבר ה', ומה שלא יוכל אליהו לעשות מפני מה שהאריך השם יתברך אפו לאחאב עשאו אלישע בימי בנו, ואמנם אמרו

But Abarbanel's solution does not really answer the question. Achav's repentance happened a considerable time after Eliyahu's return from Mount Chorev. How, then, did Eliyahu know to first head for Elisha, and refrain from anointing Chazael and Yehu? If one were to suggest that this was revealed to him in prophecy by God, to Whom everything is revealed and known in advance (even though Achav still had free choice as to whether to yield to God or not), then what was the point of giving Eliyahu this mission in the first place?

It must be that Eliyahu, returning from Mount Chorev to the Kingdom of Israel, has finally changed his mind and his attitude towards his nation; he no longer desires the termination of his prophetic mission. If this is so, it is no longer appropriate that he be "fired" from his job, and his encounter with Elisha no longer requires the transfer of the prophetic mission to him. Instead,

Eliyahu takes Elisha along with him, to serve him and to be apprenticed to him in the ways of prophecy.

In the concluding image, Eliyahu returns from the wilderness, where he has spent considerable time alone, towards the eastern side of the same valley that lies at the heart of the Kingdom of Israel, to the city of Avel Mechola. He does this despite the danger still lurking over him, as a result of Izevel's threat, to which he now pays no attention. He appears to make his return journey to his land, to habitation, alone. But at Avel Mechola he takes up Elisha, who goes after him and attends to him. This is the inverse of Eliyahu leaving his attendant in Be'er Sheva in order to go and isolate himself in the wilderness.

Eliyahu does not agree to this mission, and thereby withdraws from the position that he has maintained throughout the argument.

"Like the rain and the snow fall from the heavens but do not return to there, but rather water the earth and cause it to bring forth and grow, and give seed to the sower and bread to the eater, so My Word that proceeds from My mouth shall not return to Me empty; it shall accomplish that which I please, and shall succeed in that for which I sent it." (*Yishayahu 55:10-11*)

ישעיהו פרק נה

(י) כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים
ושמה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ
והולידה והצמיחה ונתן זרע לזרע ולחם
לאכל:
(יא) כן יהיה דברי אשר יצא מפי לא ישוב
אלי ריקם כי אם עשה את אשר חפצתי
והצליח אשר שלחתי:

Sometimes God's word is "absorbed" in the heart like rain that waters the ground, and immediately it begins to have its effect inside. But sometimes God's word remains "frozen" at the entrance to a person's heart, like snow that builds up upon the ground. Even then, the delay in God's word having its effect is only temporary. Ultimately the snow will melt and penetrate the ground, watering it and causing it to bring forth vegetation.

Now we must ask: if it is indeed true that at the end of our story, in the final three verses, there is a turnaround and Eliyahu retracts the stand that he has maintained since the beginning of the story, why does the text not state this explicitly? How can such a significant conclusion to the story be left to the reader's sensitivity, to his ability to discern the meaning of the final image and the message arising from its comparison with the introductory image?

Before attempting to answer this question, it must be emphasized that unlike certain other personalities in *Tanakh* who are depicted as God's enemies, and whose ultimate submission the text therefore takes pains to describe in very clear language (Pharaoh, Yeravam, Achav), Eliyahu is not – heaven forefend – opposed to God's word. He represents a position that has some truth to it, but it is a one-sided position that God does not want upheld by His prophet. The "argument" that is conducted in our chapter is an internal, delicate matter between God and His prophet, and there is no point in presenting Eliyahu's withdrawal from his position as "submission," or as a "victory" for God's word. Nevertheless, we must still answer the question we posed above. Even if Eliyahu's turnaround is not presented as "submission," it could still be noted explicitly, in such a way as to preserve the prophet's dignity.

The answer would seem to be that wherever the text "hides" a person's reaction and the change that takes place within him – as we believe to be the case concerning Eliyahu – there is a reason for this. It comes to depict the nature of the change, and we are able to appreciate its extent. In our instance, in stating that Eliyahu retracts his position, we do not mean that he underwent a comprehensive change in his approach, nor that some fundamental change occurred in his personality. The crux of the change in Eliyahu concerns his attitude towards his prophetic role: he is ready for a change in policy. He will no longer demand punishment for the nation, nor will he abandon his position in protest. He is now ready to go back to acting as God's emissary, attempting to act to promote *teshuva* amongst Israel, and particularly through criticism of the royal house.

The fact that Eliyahu has not fundamentally changed, and that he remains just as strict a prophet as he always was, is reflected in the concluding image of the story. Even though Eliyahu is described as returning to his people and to his role, a careful examination of the verses leads us to the conclusion that he reacts sternly to Elisha and to his request – "Let me kiss my father and my mother, and I shall go after you." Likewise throughout the remainder of his prophetic activity, until he is carried up to the heavens: in chapter 21 he rebukes Achav for killing Navot and inheriting his vineyard, and declares a terrible verdict; in II *Melakhim* 1 he rebukes Achazya, son of Achav, for seeking out Ba'al Zevuv, the god of Ekron, during his illness, and sentences him to die of that same illness. In chapter 2, when God "carries Eliyahu up in a storm towards the heavens," we still sense Eliyahu's stern attitude towards Elisha; this cold treatment thaws only towards his dramatic departure.

But now, following his return from Mount Chorev, Eliyahu is no longer zealous at his own initiative; but rather only when he is sent by God with an explicit instruction.

It is not the future *teshuva* of Achav – as yet unbeknownst to Eliyahu (and to us, the readers) – that cancels Eliyahu's appointment of Chazael and Yehu, but rather the present *teshuva* of Eliyahu himself.

Eliyahu's failure to fulfill the instructions that he was given reinforces our perception of these instructions as having been given as a test and as a punishment. Upon his return from Mount Chorev, there is a change in the position of the prophet who has been zealous for God, and he is therefore exempted from the heavy task of fulfilling these instructions.

Nevertheless, a comparison between God's words to Eliyahu concerning the destruction that these kings will inflict, and what actually happens – as described further on in *Sefer Melakhim* – gives rise to several questions.

יתברך אפו לאחאב עשאו אלישע כימי בנו, ואינם אמרו והיה הנביט חזאל ימית יהוא והנמלט מחרב יהוא ימית אלישע, אין פירושו שיהיה חרב חזאל קודם חרב יהוא וחרב יהוא לחרב אלישע, ולא שהיה הקדימה הזאת קדימת מעלה בגודל הנקמה כמו שפירשו המפרשי, אבל צנינו אצלי שהשם יתברך זימן שלשה שלוחי השגחתו להעניש את החטאים האלה בנפשותם כל אחד כפי מה שראוי לו, כי הנה חזאל הכינו להעניש את ישראל במלחמותיו ולהשמידם, וזכר זה ראשונה להיותו כולל הרבה, ולפי שאיובל ובני אחאב הקטנים עם הגדולים וכהני הבעל ע"ז לא ילכו למלחמה ולא ימותו בה, הכין את יהוא שהוא ימית ויהרוג את כל בית אחאב וכל עובד עבודה זרה מה שלא יעשה לישראל, כי הוא יהיה כלך וירחם עליהם, והבד זרע אחאב וסיעתי ישמיד בעל בני האדמה, ולפי שחזאל בה שיהרוג במלחמות יהיו אנשי המלחמה, ויהוא בה שישמיד יהיה לבד בבית

אחאב ועובדי עבודה זרה, הכין השם יתברך את אלישע בן שפט, שבנבואתו ידע ויכיר הנערים שהם נעורים מן הניצות. כוכרי חזאל (סוטה ס"ט מ"ו ע"ב) ושכופם לחטוא ולהרשיע, ושיהרגם בקללתו איתם, ומכני זה אמר והיה הנמלט מחרב חזאל, רצה לומר שלא יהיה מדרכם ללכת במלחמה ולנכול בידו, שהם אשת אחאב ובניו וכל זרעו וכהני הבעל, יכין השם את יהוא שיהרוג אותם, והיה זה קודם חזאל, לפי שלא היה הכנה לחזאל להרגם, והנמלט מחרב יהוא, והם הנערים, שעם היות שיהוא הרג כל עובדי עבודה זרה הנה לא יהרוג הנערים, לבי שלא היו בני עונשין ולא ידע מה יהיה אחריתם, הנה בכני זה הכין השם את אלישע שיקללם וימיתם בהכירו אותם שיהיו עובדי עבודה זרה בעתיד, הנה אם כן אין הכתוב מספר ברעות האלה כפי זמניהם, כי אם כפי הגזרה האלקית, שבה אחד יעשה מה שראוי אליו לעשות, חזאל בעם יהוא בעובדי העבודה זרה ואלישע בנערים,

רלב"ג מלכים א פרק יט

(יז) והנה ימית יהוא רבים כי הוא השמיד כל בית אחאב והרג כל עובדי הבעל ובניאיו כהניו והרג איזבל אשר עליה אמר אליהו קצת אלו הדברי' לש"י ומה שאמר כי הנמלט מחרב חזאל ימית יהוא אין הרצון בו שיקדם הרע שיעשה חזאל לישראל אל הרע שיעשה יהוא לישראל כי היה הענין בהפך זה כי בימי יהוא חזאל לישראל אך הרצון בו שמה שהיה נמלט מחרב חזאל אם היו חיים ימית יהוא כי ידמה שלא היה כח לחזאל בבית אחאב לו היה קיים כי אחאב ובניו הם היו מצליחים תמיד כנגד מלך ארם, וכן מה שאמר והנמלט מחרב יהוא ימית אלישע אין הרצון בו שיקדם הרע שעשה יהוא לישראל על הרע שיתחדש להם בסבת אלישע כי הדבר היה בהפך והנה מה שהימית אלישע הוא ארבעים ושנים נערים שקללם בה' וידמה שהרעב החזק אשר היה בשמרון היה בסבת אלישע ולזה אמר המלך כה יעשה לי אלהים וכה יוסיף אם יעמוד ראש אלישע בן שפט עליו היום:

מלבי"ם מלכים א פרק יט פסוק טו-טז

ובאת ומשחת את חזאל וכו' ואת יהוא. הסדר לא היה כן, שתחלה נמשח אלישע אח"כ יהוא ואח"כ חזאל, אולם לקמן (כא, כט) בארתי שע"י תשובת אחאב נשתנה הגזרה שהריגת יהוא לא יהיה בימי רק בימי בנו, ומטעם זה לא נמשח יהוא ע"י אליהו רק ע"י אלישע והקדים משיחת אלישע למשיחת יהוא, וכן ע"כ נשתנה ונתאחרה גם גזרת חזאל. וראיתי מפרשים מ"ש (מ"ב ב, ט) ויהי נא פי שנים ברוחך אלי, היינו ששני דברים שהיו מוטלים על אליהו שהוא משיחת יהוא ומשיחת חזאל, יהיו אלי, וכן היה ששניהם נעשו ע"י אלישע. ולפ"ז מ"ש והיה הנמלט מחרב חזאל ימית יהוא הוא לפי גזרה הקדומה, ואח"ז היה בהיפך. והרי"א פירש שאנשים שאין ראויים ליפול ע"י חזאל כמו בית אחאב הנשים והטף, יפלו ע"י יהוא, ואנשים שראויים להמלט מחרב יהוא, כמו הנערים המנוערים שהתקלו באלישע, ימית אלישע, ואינו מדבר על סדר הזמן, ע"ש:

In light of this we can understand the significance of the appointment of Chazael being transferred from Eliyahu to Elisha. Elisha, while a loyal disciple of Eliyahu and his attendant, pouring water over his hands, is a prophet whose personality and manner of action are completely different from those of his master. Almost all of his actions are acts of salvation extended towards individuals and towards the nation as a whole. The transfer of responsibility for appointing Chazael to his hands therefore symbolizes an attempt to soften the punishment. This is no mere theoretical consideration, but rather an effect that is clearly illustrated in the manner in which Elisha goes on to act. In his encounter with Chazael, where he appoints him king over Aram and tells him of the imminent death of his master, Ben-Hadad, Elisha adopts a peculiar manner:

"He held his countenance as long as he could, and then the man of God wept. And Chazael said: Why does my master weep? And he said: For I know the evil that you are going to do to Benei Yisrael; you will set their strong places on fire, and kill their young men with the sword, and dash their infants, and rip up their pregnant women. And Chazael said: But what is your servant, who is a dog, that he should do this mighty thing? And Elisha said: God has shown me that you will be king over Aram."

(II *Melakhim* 11-13)

מלכים ב פרק ח

יא) ויעמד את פניו וישם עד בש ויבך איש האלקים:

יב) ויאמר חזאל מדוע אדני בכה ויאמר כי ידעתי את אשר תעשה לבני ישראל רעה מבצריהם תשלח באש ובחריהם בחרב תהרג ועלליהם תרטש והרתיהם תבקע: יג) ויאמר חזאל כי מה עבדך הכלב כי יעשה הדבר הגדול הזה ויאמר אלישע הראני יקוק אתך מלך על ארם:

If later on we find no evidence of Chazael acting with such cruelty (although he succeeds in conquering parts of the land on the eastern side of the Jordan, and later on also wipes out a large portion of the Israelite army), this may be explained by Elisha's weeping at the dramatic moment when he tells Chazael that he will soon be king. The news of his imminent new status, conveyed to Chazael by God's prophet, thereby granting legitimacy to his reign, must have accompanied him for the rest of his life, along with the memory of the prophet who bore these tidings weeping bitterly. Perhaps this influenced him, moderating his actions against Israel.

Here we are witness to the prophet's influence over the realization of the prophecy that is conveyed through him, in ways that are clearly discernible: not through the formulation of the prophecy, nor through prayer or supplication for mercy, but rather through overt psychological influence over the king who serves as God's agent in bringing punishment upon Israel.

Could we possibly imagine Eliyahu weeping as he appoints Chazael?

What arises from all of the above is that the transfer of the task of appointing Chazael from Eliyahu to Elisha is itself a testimony to Eliyahu's abandonment of his critical, prosecuting approach towards Israel, and represents part of his "repentance." By handing over to Elisha, Eliyahu reveals his wish to soften the punishment. He knows that if he himself were to carry out the mission it would not only be a punishment to himself, but would also not be to the benefit of the nation. Handing over the mission to Elisha is not only the removal of an unpleasant task from his own shoulders, but also represents a gesture aimed for Israel's benefit – it is a gesture that will to some extent ease the punishment that Chazael is destined to inflict on them.

Long term result – מלאך הברית

שולחן ערוך יורה דעה הלכות מילה סימן רסה סעיף יא

נוהגין לעשות כסא לאליהו, שנקרא מלאך הברית, וכשמניחו <יב> יאמר בפיו שהוא כסא אליהו.

וכן מצינו באלהו (י) שהקב"ה סילק ממנו נבואתו על שדיבר לשון הרע על ישראל. שבשעה שנגלה אליו הקב"ה כשברח מפני איובל אשת אחאב שביקשה להורגו על שהרג את נביאי הבעל, ובהיותו במערה במדבר אמר לו הקב"ה: מה לך פה אליהו, ובודאי ידע הקב"ה שהוא בורח מפני איובל, והיה צריך לענות ולומר: בוכות אברהם יצחק ויעקב שעשו רצונך בעולמך אע"פ שהם אינם ראוים, והוא אמר: קנא קנאתי לה' אלהי צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל, את מזבחך הרסו ואת נביאיך הרגו בחרב ואותר אני לבדי ויבקשו את נפשי לקחתה (מ"ב יט). והתחיל הקב"ה מדבר עמו רכות, אמר לו: כשירדתי בהר סיני לתת תורה לישראל ירדו עמי רבבות של מלאכי השרת שביקשו כולם לראות בטובתם של ישראל, ואתה, למה אתה מדבר כך על ישראל. ועברו כשלוש שעות ושוב נגלה אליו הקב"ה ושאל אותו מה לך פה אליהו והשיב: קנא קנאתי לד' אלהי צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל וגו' (שם יד). השיב לו הקב"ה ואמר: אתה הוצאת שם רע על ישראל, איני רוצה שתהיה נביא לבני. ואמנה לנביא במקומך את אלישע בן שפט. כפי שיתבאר במ"א פי"ט בע"ה. ועוד אמר הקב"ה לאלהו (יא) מאחר שדברת לשון הרע על בני שהפרו בריתי, בכל מקום שיעשו

בני ברית לילדיהם, אתה צריך להיות שם, והפה שאמר כי עזבו בריתך, יבוא ויעיד שבני מקיים המצות בשמחה גדולה ומלים את בניהם. והקב"ה קורא את כל צבא מעלה ואומר להם, ראו איזה בנים יצרתי בעולמי, שמקיימים מצות מילה בשמחה גדולה כל כך, באותה שעה טס אליהו מן הרקיעים ויורד בד' טיסות ובא אל המקום שיש שם ברית מילה, ולכן ראוי להכין כסא במקום שעושים ברית מילה לכבודו של אליהו הנביא שבא. והוא הכסא של אליהו הנביא, ואם אין אומרים בפה, אינו בא. ואח"כ עולה לרקיע והוא מעיד לפני הקב"ה שישראל מקיימים מצות מילה. (יב) וכן בכל מוצאי שבת יושב אליהו בגן עדן תחת עץ החיים וכותב כל הזכויות שעשו ישראל בימות השבוע.

טור יורה דעה הלכות מילה סימן רסה

ונוהגין ע"פ המדרש לעשות כסא לאלהו על שאמר [מלכים א' י"ט] קנא קנאתי לה' כי עברו בריתך בית ישראל א"ל הקדוש ברוך הוא חייך שאין עושין ברית מילה עד שתראה בעיניך מכאן התקינו חכמים לעשות כסא לאלהו שהוא נקרא מלאך הברית

פרישה

(כה) חייך שאין עושין ברית מילה. נראה לי דלשון אמר לו הקדוש ברוך הוא כן כיון דלסה מקנא לה' על מנת מילה נמן לו השם יסנדך זה לשכרו יש דורשין לנגזי כאילו אמר לו השם יסנדך אסה מוליד לנו על מי שזינן מקיימן הכרים ענייך מראה שמקיימן אוטו וכן משמע קנא הלשון אצל קשה לומר כן שאלהו הוליד דינה וגם אי"כ מי יכרים לאלהו שיהא ויראה מקיימו קפון: (ט) התקינו חכמים לעשות כסא לאלהו וכו'. וקשמחו יאמר זה כסא לאלהו (ואיך מלאים י. ג. ע"ע פי"א) (וכי"כ טולעם יעקב (לרמ"ך ג' נגזי סד המילה סוה משה עניי מילה ע"ד אום ו) והלר"ך סה. עד מלך המגיה):

מעשה בצלאל

קשה לומר שאל"י הוציא דיבה... ול"נ דמזה ל"ק להדורשין לגנאי דידודו דאמת דיבר ומ"מ הקפיד הקב"ה על שמלמד חובה לפניו על ישראל... דנטל עונש מפני זה ונאמר לו ואת אלישע בן שפט תמשח לנביא תחתיך וכמו דעונש מרע"ה על שאמר שמעו נא המורים וישע"י על שאמר ובתוך עם טמא שפתים אנכי יושב.

Conclusion

Biblical Images, R' Adin Steinsaltz, Elisha: The Pragmatic Prophet, p.139-144

“Elijah has been more than once likened to Moses, in that both held a long vigil on Mount Horeb (Sinai) culminating in revelation, and both had a measure of “other-worldiness” in their make-up and had to leave much of the fulfillment of their revelations to more practical-minded disciples.

Elijah’s vision at Mount Horeb, with its fire, windstorm, and the still, small voice, concluded with a mild word of “discharge from active duty.” He was told to appoint a successor. The sages say that it was almost as though Elijah was being recalled to heaven where he belonged, and commanded to find a

more down-to-earth man to complete his unfinished work among men. The fact is that after the fateful journey to Mount Horeb, Elijah returned with a mission that he could not, and did not intend to, carry out to the end...

It is clear that Elijah was a solitary figure. He appears always as a man alone, eccentric, severe in his judgments of men and events. He was obviously unsuited to the leadership of a band of prophets and could not possibly have bred another Elijah. This was not the result of any basic failing but was in the nature of the man's greatness, there being things that cannot be reproduced in miniature...

Elijah moved in another world: he belonged, in the deepest sense, to the mountain of God. He was bound to the fate of the solitary, to the fate of the exceptional individual. Rising heavenward in a chariot of fire was an appropriate end for Elijah...

Elijah was not prepared to compromise in any way – and this is one of the reasons that, despite his repeated demonstration of higher power, he was not politically successful. He was prepared to risk the loss of everything rather than tolerate an equivocal situation: “How long shall ye be between two opinions?” (I Kings 18:21). He was even willing to imperil the election of Israel at Carmel, if that would bring about a decision in one direction or another...

Elijah struggled not only against the cult of Ba'al but also against the more prevalent and insidious invasion of religious syncretism, against the development of a form of Judaism which was losing its Jewish content... The Kingdom of Israel was still predominantly Jewish, with a more or less observant Jewish population... there was no feeling of Jewish exclusiveness; foreign cult worship was indiscriminately combined with ancient ritual...

In this struggle, Elijah was the extreme expression of the demand for an unequivocal breakaway from this domain of corruption. In his refusal to arbitrate either with the kings or with the people, he prophesied complete destruction and annihilation; he doomed them to starvation and death, because he saw things only in terms of black and white. In his own words: “If the Lord be God, follow Him; but if Ba'al, then follow him” (I Kings 18:21). Between these two extremes, there was no tolerance, no compromise...

Elijah was not prepared to compromise with this hopeless repetition of permanent struggle against the inertia of habit. He justified his zeal during his sojourn in the Wilderness of Horeb: “I have been very jealous for the Lord God of Hosts” (I Kings 19:10). This jealousy is to be understood as the jealousy of love, in the same way as it is written: “For love is as strong as death; jealousy is cruel as the grave” (Song of Songs 8:6). This incapacity to share one's love is not the same as the grasping desire for the wealth or the power of Ba'al. It is a need for exclusivity, a need to direct all one's feelings only toward God. Nothing else is possible. So when God asked, “What doest thou here, Elijah?” (I Kings 19:9), he answered only, “I have been very jealous for the Lord God of Hosts.”

שיר השירים פרק ח פסוק ו
כי עזה כמות אהבה קשה כשאל קנאה

This stubborn response was in a certain sense the refrain of his life and the basis of his greatness. It accounts to no small degree for the fact that Elijah, rather than Elisha, became the prophet who caught the imagination of the people for all time. It also explains why Elisha had to be the one to carry on after him.

In the larger historical context, too, it was Elijah who was victorious over the prophets of Ba'al, and the people of Israel did eventually make the decision in favor of an unequivocal worship of one divinity... True, the religious life never returned to its original purity, as it did in the kingdom of Judah in the Temple; but at least the foreign cults of Tyre and Sidon were eliminated. A fundamental, even if somewhat distorted, Judaism was restored to Israel, and there are indications that Jehu's heirs and descendants did come closer to the ritual and practice of the traditional religion...

The purpose of the revelation is to make known God's ways in managing the world, and it provides a response to Eliyahu's demand for revenge: "It is not God's way to bring about evil things unless there is some good that will emerge from them." Therefore it is not proper that the prophet pray for their destruction; rather, "Eliyahu should plead for mercy upon Israel."

Chatzos – 12:52 am

Alos HaShachar – either 3:41 am or (72 minutes before sunrise) 4:14 am